

PARTİ PROGRAMI

03 Kasım 2019, Ankara

1. GİRİŞ.....	5
1.1 Siyaset Anlayışımız	6
1.1.1 Kutuplaştırıcı Değil, Kucaklayıcı.....	6
1.1.2 Ayrıştırıcı Değil, Birleştirici	6
1.1.3 Kuvveti Değil, Hakkı Üstün Tutan	7
1.1.4 Siyasi Rantı Değil, Halka Hizmeti Esas Alan	7
1.2 Yönetim Anlayışımız.....	7
1.2.1 Adalet	7
1.2.2 Liyakat	7
1.2.3 İstişare	8
1.2.4 Ahlak.....	8
1.2.5 Şeffaflık ve Denetim	8
1.2.6 Plan ve Program	9
1.3 Vizyonumuz	9
1.3.1 Özgürlüklerin Teminat Altına Alındığı Bir Türkiye	9
1.3.2 Tam Bağımsız Bir Türkiye.....	9
1.3.3 Müreffeh Bir Türkiye	10
1.3.4 Güçlü Bir Türkiye	10
1.3.5 Öncü Bir Türkiye	10
2. TÜRKİYE VİZYONUMUZ “YENİDEN BÜYÜK TÜRKİYE”	11
2.1 Demokrasi, İnsan Hakları ve Özgürlükler.....	11
2.1.1 Hukuk ve Adalet	12
2.1.2 Seçim Sistemi ve Siyasi Partiler	14
2.2 Ekonomi ve Kalkınma	15
2.2.1 Üretim ve Yatırım Politikaları	15
2.2.2 Para ve Finans Politikaları	17
2.2.3 Maliye ve Vergi Politikaları.....	17
2.2.4 Esnaf, Zanaatkâr ve KOBİ’ler.....	18
2.2.5 Tarım, Orman ve Hayvancılık.....	19
2.2.6 Enerji.....	20

2.2.7	Madencilik	21
2.2.8	Ulaşım ve İletişim	22
2.2.9	Dış Ticaret.....	23
2.2.10	Teknoloji ve İnovasyon.....	24
2.2.11	Turizm.....	25
2.3	Sosyal Politikalar.....	26
2.3.1	Eğitim.....	26
2.3.2	Sağlık	29
2.3.3	Aile.....	32
2.3.4	Çevre	33
2.3.5	Şehircilik	34
2.3.6	Mahalli İdareler.....	35
2.3.7	Spor	36
2.3.8	Medya.....	37
2.3.9	Kültür ve Sanat.....	38
2.3.10	Sosyal Güvenlik	38
2.3.11	Çalışma Hayatı.....	40
2.3.12	İç Göç.....	42
2.3.13	Sivil Toplum	43
2.3.14	Endüstri 4.0 ve Toplum 5.0.....	43
2.4	Sosyal Kategorilere Yönelik Politikalar	44
2.4.1	Kadın.....	44
2.4.2	Genç	45
2.4.3	Çocuk	47
2.4.4	Engelli	48
2.5	Güvenlik	48
2.5.1	İç Güvenlik.....	49
2.5.2	Dış Güvenlik	50
2.5.3	Savunma Sanayi	52
3. DÜNYA VİZYONUMUZ “YENİ BİR DÜNYA”		53
3.1	Genel Değerlendirme.....	53
3.1.1	Dünyada ve Bölgemizdeki Tehditler.....	54
3.1.2	Türkiye'nin Önemi.....	58
3.1.3	Türkiye'nin Karşı Karşıya Bulunduğu Tehditler	59

3.2	Türkiye'nin Batı ve Diğer Aktörle ile İlişkileri.....	61
3.2.1	Avrupa Birliği	61
3.2.2	Türkiye - ABD İlişkileri.....	62
3.2.3	NATO ile İlişkiler	62
3.2.4	Türkiye - BM Güvenlik Konseyi	63
3.3	Türkiye'nin Komşularıyla İlişkileri.....	63
3.4	Türk Cumhuriyetleri ile İşbirliği	63
3.5	Türkiye-İran İlişkileri	63
3.6	Rusya ile İlişkiler.....	64
3.7	Çin İle İlişkiler.....	64
3.8	Karadeniz Ekonomik İşbirliği	64
3.9	Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (ECO)	65
3.10	İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT).....	65
3.11	D-8.....	65
3.12	Atılması Gereken Adımlar	66
4.	SONUÇ.....	70

1. GİRİŞ

Akıl ve irade sahibi bir varlık olarak “insan” canlı-cansız bütün varlıklara karşı sorumluluk sahibidir. İçinde yaşadığımız dünya insana sadece geçmişten bir miras değil, aynı zamanda gelecekte bir emanettir. Bu nedenle insan, bireysel ahlaki sorumluluklarının yanı sıra hem içinde yaşadığı fiziksel çevreyi muhafaza etmek ve iyileştirmekle hem de ideal bir toplumsal ve siyasal düzen kurmakla mükelleftir. Söz konusu mükellefiyet sadece “bugün”e ait bir yükümlülük değil, “dün”e yönelik bir borç ve “yarın”a dönük bir sorumluluktur. Çünkü insan diğer varlıklardan farklı olarak iyiyi kötüden, doğruyu yanlıştan, güzeli çirkinden, faydalıyı zararlıdan ve adaleti zulümden ayırt etme kabiliyetine sahiptir.

İnsan yiyecek, giyecek, barınma gibi temel ihtiyaçların yanı sıra refah, onur, izzet ve saygınlık gibi haklı beklentilerin de içerisinde. Bununla birlikte siyasal bir varlık olarak insanın temel hedefi özgürlüğünden asgari düzeyde feragat ederek güvenliğini azami düzeyde garanti altına almaktır. Müreffeh bir yaşamın tesisi ve toplumsal bir düzenin inşası için değişik şekillerde de olsa, bir siyasi organizasyon olarak devlet, insan hayatında hep önemli bir yere sahip olmuştur.

Devlet, bireylerin ortaklaşa inşa ettiği ve topluma hizmet için bir “araç” olması gerekirken zamanla insanların özgürlük alanlarını daraltmaya başlamış ve kendisini yetkilendiren insan üzerinde tahakküm kuran bir amaca dönüşmüştür. Bu tablo bireyin devlet karşısında zayıflamasına ve savunmasız kalmasına neden olmuş, devletin varoluş gayesinin aksine hizmet fonksiyonu arka planda kalmış, bireylerin devlet için var olduğu bir anlayışa yerini bırakmıştır.

Uluslararası sistem ve küresel sermayenin devletler üzerindeki etki gücü bireyin gittikçe daha fazla nesneleşmesine sebebiyet vermiş ve kâinatın özü olan insan sıradan ve değersiz bir varlığa dönüştürülmüştür. Diğer yandan “kuvvet”i üstün tutan ve hak nedeni olarak kabul eden küresel sistem dünyanın bir kısmını açlık, sefalet ve savaflara mahkûm ederken diğer kısmının zenginlik ve refah içerisinde yaşamasını sağlamaktadır.

Bizler, insan olmanın üzerimize yüklediği vecibe ve bütün insanlığa karşı sorumluluğumuzun gereği olarak adalet, hürriyet, merhamet, saygı, sevgi, şefkat ve kardeşlik zemininde “Saadet Partisi”nde bir araya geldik. Devleti saadetin bir engeli değil, bir aracı haline getirmek için siyaset yapmaktayız.

Amacımız, başta Türkiye’de yaşayan insanlar olmak üzere, bütün insanlığın saadetidir. Saadet ancak sevgi, kardeşlik, hak, özgürlük, adalet, refah, izzet, onur ve saygınlık ortamında gerçekleşebilir. İnsan ancak bu ortamda ve bu şartlar altında insandır. Aksi takdirde bütün ihtiyaçları karşılanmış olsa dahi bir robottan farkı kalmayacaktır. Devletin görevi bu ortamı tesis etmek ve devamını sağlamaktır.

Saadet Partisi olarak temel ilkemiz ahlaki manevi değerler, hak ve adalettir. Önceliğimiz hukukun üstünlüğünü temin etmektir. Hedefimiz maddi ve manevi olarak kalkınmış “Yeniden Büyük Türkiye”, nihai amacımız ise hak ve adalete dayalı “Yeni Bir Dünya” kurmaktır.

1.1 Siyaset Anlayışımız

1.1.1 Kutuplaştırıcı Değil, Kucaklayıcı

Aynı tarihi, aynı coğrafyayı, aynı kültürel havzayı paylaşan ve aynı toplumsal hafızayı taşıyan insanların farklılıkları bir zenginliktir. Ancak söz konusu farklılıkların politik amaçlarla gündelik siyasete alet edilmesi tarihten gelen ortak aidiyet duygusunu zedeler; gerginlik, zıtlasma ve kutuplaşma meydana gelir, böylece iç huzur bozulur ve ülkemiz geri dönülmesi mümkün olmayan bir felakete doğru sürüklenir.

Bugün milletimiz kutuplaşma ve gerginlikten yorulmuştur. Toplumun bütün kesimleri normalleşme ve huzur aramaktadır. Ülkemizin en önemli ihtiyacı uyumlu olma, kucaklaşma ve normalleşmedir.

Saadet Partisi olarak her türlü kutuplaşma ve zıtlasma yaklaşımını reddetmekte, tüm vatandaşlarımızın uyum içerisinde birlikte yaşadığı bir Türkiye’yi benimsemekteyiz.

1.1.2 Ayrıştırıcı Değil, Birleştirici

Devlet her bir ferдин kendi kimlik ve değerleriyle “toplumsal uzlaşma” zemini ve “hoşgörü” ekseninde birlikte yaşayacağı bir ülke inşa etmek sorumluluğundadır. Devlet hiçbir vatandaşını öteki olarak göremez, görmemelidir.

Saadet Partisi olarak hiç kimsenin etnik, dini ve mezhepsel kimliği, dünya görüşü, siyasi tercihi nedeniyle baskıya ve tahakküme maruz kalmadığı, her kesimin bir arada huzur ve barış içerisinde özgürce yaşayabildiği bir Türkiye benimsemekteyiz.

1.1.3 Kuvveti Değil, Hakkı Üstün Tutan

İnsanın doğuştan getirdiği hakları; emekten, karşılıklı rızadan ve adaletten doğan hakları vardır. Bu haklar hiçbir zeminde pazarlık konusu yapılamaz ve hiçbir gerekçeyle kısıtlanamaz. Kuvvet, çoğunluk, imtiyaz ve menfaat ise hak sebebi değildir.

Adalet, hakkı üstün tutmakla sağlanır. Adalet sadece imtiyaz sahibi seçkin bir zümrenin değil, tüm vatandaşlarımızın en temel hakkıdır.

Saadet Partisi olarak güçlü olanı haklı değil, haklı olanı güçlü kabul etmekte, hakkın ve adaletin hâkim olduğu bir Türkiye benimsemekteyiz.

1.1.4 Siyasi Rantı Değil, Halka Hizmeti Esas Alan

Siyaset halka hizmet etmek için yapılır. Hizmet ise kendine ve çevresine çıkar temin etmek değil, milletimizi müreffeh bir hayat standardına ulaştırmaktır. Hak yemeden ve yedirmeden de hizmet üretmek ve yatırım yapmak mümkündür.

Saadet Partisi olarak siyasi tercihleri ne olursa olsun insanımızın din, dil, cinsiyet, etnik köken gibi özellikleri nedeniyle hiçbir ayrıma maruz kalmadan kamu hizmetlerinden eşit biçimde faydalanabildiği bir Türkiye benimsemekteyiz.

1.2 Yönetim Anlayışımız

1.2.1 Adalet

Sadece insan ilişkilerinin değil, toplumsal ve siyasal meşruiyetin kaynağı da adalettir. Devletin bekası ve toplumsal barışın tesisi ancak adaletin hâkim olacağı bir yönetim yapısıyla mümkündür.

Saadet Partisi adaletin kâmil manada tesis edildiği bir yönetim anlayışını esas almaktadır.

1.2.2 Liyakat

Kamu hizmetlerinden vatandaşlarımızın nitelikli ve adil bir şekilde yararlanması ancak işin ehline verilip liyakate dayalı bir devlet yapısının oluşmasıyla mümkündür. Niteliksiz kamu yöneticilerinin elindeki güç bir süre sonra çıkar amaçlı ve partizanca uygulamalara dönüşmekte ve insanımızın kamu hakkı gasp edilmektedir.

Saadet Partisi kamu yönetiminde ehliyet, liyakat ve dürüstlüğün dışında hiçbir kriterin dikkate alınmadığı, kamu kaynaklarının israfına, yandaş kişi ve kuruluşlara peşkeş çekilmesine izin verilmediği bir yönetim anlayışını esas almaktadır.

1.2.3 İstişare

Devleti yönetenlerin karar alma süreçlerinde istişareye önem vermesi, farklı görüş ve önerileri dikkate alması, katılımcı yönetim anlayışının gereğidir. Farklı görüşlerin dile getirilemediği ve eleştirilerin ifade edilemediği tek adam yönetim anlayışının doğru ve kuşatıcı kararlar alması oldukça güçtür.

Saadet Partisi doğru politikaları uygulamak ve meseleleri ortak akılla çözmek için toplumun farklı kesimlerini temsil eden sivil toplum, özel sektör ve akademi çevrelerinin dâhil edildiği istişari demokrasinin hâkim olduğu bir yönetim anlayışını esas almaktadır.

1.2.4 Ahlak

Devletin temeli adalet, adaletin teminatı ise ahlaktır. Erdemden yoksun bir yönetim anlayışının pek çok çarpıklığı ortaya çıkarması kaçınılmazdır.

Yönetimde iltimas, nepotizm, yandaş olanın öncelenmesi; yolsuzluk ve rüşvet; milletin malından çalanlara, kendisine emanet edilen makamı kullanarak menfaat elde edenlere göz yumulması; “İtibardan tasarruf olmaz.” mantığıyla kamu kaynaklarının israf edilmesi adalet ve aidiyet duygusunu zedelemekte, ahlaki erozyona neden olmakta, devletin temellerini sarsmaktadır.

Saadet Partisi dürüstlük ve doğruluğu prensip olarak kabul eden, hukuk ve ahlakın sınırlarına riayet eden, sorumluluk ve emanet bilincine sahip bir yönetim anlayışını esas almaktadır.

1.2.5 Şeffaflık ve Denetim

Demokratik sistemlerde kamu yönetiminin temel vasıflarından biri şeffaflıktır. Kamu idaresinin halka yönelik bütün işlemlerinin şeffaf ve denetlenebilir olması, hesap verebilirliğin sağlanması ve her türlü kamu yolsuzluğunun önlenmesi gerekmektedir.

Saadet Partisi şeffaflık ve hesap verebilirliği sağlayan, iç ve dış denetim mekanizmalarını işleten bir yönetim anlayışını esas almaktadır.

1.2.6 Plan ve Program

Kamu yönetiminde planlı ve programlı hareket etmek atıl yatırımların önüne geçmenin ve kaynak israfını önlemenin yanı sıra iş ve yatırımların asgari sürede ve en az maliyetle gerçekleştirilmesine olanak sağlar. Bu nedenle yürütme yetkisini elinde bulunduranların çalışmalarını planlı bir şekilde yapmaları ve yatırım başlamadan önce ciddi bir ön hazırlık sürecinin bulunması elzemdir. Anlık ve ansızın alınan siyasi ve popülist kararlarla hayata geçirilen politikalar devlete olan güveni ve devlette süreklilik esasını zedeler.

Saadet Partisi planlı ve programlı çalışan, alanında uzman kişilerin ve konunun muhatabı olan kurum ve kuruluşların katılımıyla stratejik planlamalar yapan, her yatırım öncesinde kapsamlı fizibilite raporları hazırlayarak milletimizin milyarlarca lirasının heba edilmesini ve ölü yatırımlara aktarılmasını engelleyen bir yönetim anlayışını esas almaktadır.

1.3 Vizyonumuz

1.3.1 Özgürlüklerin Teminat Altına Alındığı Bir Türkiye

Temel insan hakları ve özgürlüklere her insanımızın sahip olduğu ve bu hakların devlet tarafından güvence altına alındığı yasal çerçeve oluşturulmalıdır. Bu haklar hiçbir pazarlığın konusu yapılamayacağı gibi herhangi bir gerekçe ile rafa da kaldırılamaz.

Saadet Partisi yaşam hakkı, güvenlik hakkı, eğitim hakkı, din, düşünce ve ifade özgürlüğü ve örgütlenme hakkı başta olmak üzere bütün hak ve özgürlüklerin teminat altına alındığı bir Türkiye hedeflemektedir.

1.3.2 Tam Bağımsız Bir Türkiye

Tam bağımsızlık ancak ekonomiden sanayiye, bilimden sanata, eğitimden kültüre, iç politikadan dış politikaya bütün alanlarda yapılacak kapsamlı çalışmalar neticesinde mümkün olabilir.

Saadet Partisi gelişmeler ve sorunlara karşı edilgen değil, etken ve her alanda kendi ayakları üzerinde durabilen tam bağımsız bir Türkiye hedeflemektedir.

1.3.3 Müreffeh Bir Türkiye

Vatandaşın huzuru ülkedeki refah seviyesi ile doğrudan ilintilidir. Sosyal devlet ilkesinin gereği olarak devlet tüm vatandaşlarına asgari bir refah düzeyi sağlamakla mükelleftir.

Saadet Partisi vatandaşlarımızın hayat standartlarının yüksek olduğu, yarınlarından endişe duymadığı, geleceğe umutla baktığı ve huzurun hâkim olduğu müreffeh bir Türkiye hedeflemektedir.

1.3.4 Güçlü Bir Türkiye

Güçlü olmak kaynakların ve imkânların doğru değerlendirilmesi ile mümkündür. Güçlü Türkiye kendi medeniyetinin köklerini bilen bir topluma, adil bir yönetim ve hukuk sistemine, bilgi ve teknolojiyi üreten bir ilmi yapıya, üretime dayalı bir ekonomiye ve milli bir orduya dayanmak zorundadır. Bunları sağlamaya dönük adımlar kararlı, hızlı, nitelikli, etkin ve istikrarlı bir şekilde atılmalıdır.

Saadet Partisi vatandaşlarının kendisini değerli hissettiği; şahsiyetli bir dış politika izleyen; emperyalistlere korku, mazlumlara güven veren güçlü bir Türkiye hedeflemektedir.

1.3.5 Öncü Bir Türkiye

Türkiye tarihi müktesebatı, medeniyet değeri, coğrafi konumu, siyasi tecrübesi ile bölgesel ve küresel düzlemde öncülük yapabilecek bir donanıma sahiptir.

Türkiye'nin öncülüğü gücün, teknolojinin ve yeryüzü kaynaklarının hem bölgemizdeki insanların hem de bütün insanlığın hizmetine adil bir şekilde sunulabilmesi için imkân sağlayacaktır.

Saadet Partisi küresel güçler arasına sıkışmış bir ülke değil, tarihsel misyonu doğrultusunda inisiyatif alan, kendi sorunlarını bilen ve çözebilme kapasitesine sahip, bölge ülkeleri ile işbirliği yapan, küresel anlamda politika üreten/uygulayan ve Yeni Bir Dünya kurulmasına öncülük edecek bir Türkiye hedeflemektedir.

2. TÜRKİYE VİZYONUMUZ “YENİDEN BÜYÜK TÜRKİYE”

2.1 Demokrasi, İnsan Hakları ve Özgürlükler

İnsan hayatını, onurunu ve haysiyetini koruyan en temel değerler hak ve özgürlüklerdir. Kişiyeye doğuştan karşılıksız olarak bahşedilen bu hakların ve özgürlüklerin evrensellik, devredilemezlik, bölünemezlik, birbirine bağıllık, eşitlik ve sorumluluk gibi özellikleri bulunmaktadır. Dünyanın neresinde olurlarsa olsunlar insanların tamamı aynı insan haklarına sahiptir.

Demokrasinin esası düşünce ve ifade özgürlüğüdür. Düşünce ve ifade özgürlüğü ile örgütlenme hakkı, demokrasinin olmazsa olmaz koşullarıdır. Bu koşul düşüncelerinden dolayı rahatsız edilmemek, düşünce ve bilgileri her vasıta ile aramak, elde etmek, yararlanmak ve yaymak hakkını gerektirir.

Devletin ve doğal olarak bu yapı içerisinde yer alan yasama, yürütme ve yargı erklerinin entemel görevi en geniş anlamda insan hakları ve özgürlükleri korumak ve adaleti tesis etmektir.

Saadet Partisi insan haklarının ve özgürlüklerinin teminatı olduğu gibi demokrasinin kâmil manada uygulanmasının da garantisidir. Türkiye Cumhuriyeti hudutları içinde yaşayan her bir fert hürdür, onurludur ve haklar bakımından eşittir. Devlet ırkı, rengi, cinsiyeti, dili, dini, mezhebi, siyasi görüşü, sosyal menşei, serveti veya diğer herhangi bir özelliğini gözetmeden bütün insan haklarını ve özgürlükleri garanti altına almalıdır.

- Demokrasinin tam anlamıyla teşekkül ettirilmesi için gerekli düzenlemeler hızla gerçekleştirilecektir.
- İnancı, ırkı, mezhebi ne olursa olsun bütün vatandaşlarımıza temel insan hakları hiçbir pazarlık konusu yapılmadan teslim edilecektir.
- Bir fikir ya da düşüncenin ifade edilebilir olmasının ölçütü hakaret ve şiddet içermemesidir. Hiçbir iktidarın, hoşuna gitmeyen düşüncelerin ifade edilmesini kısıtlama ve bu düşüncenin sahiplerini cezalandırma hakkı yoktur. Düşünce ve ifade özgürlüğünün önündeki bütün engeller kaldırılacaktır.

- Halkın haber alma hakkının ve özgürlüğünün garanti altına alınabilmesinin yanı sıra şeffaf ve hesap verebilen bir yönetimin olabilmesi için radyo, televizyon ve gazeteler başta olmak üzere medyanın objektif ve tarafsız olması, medya sahiplerinin de sadece medya ile ilgili alanlarda faaliyet göstermesi sağlanacaktır.
- Milletimizin tüm fertlerinin vergileriyle finanse edilmesine rağmen iktidarların halk üzerindeki propaganda aracına dönüşen kamu yayın kuruluşları gerçek anlamda kamu yararı için çalışan kurumlara dönüştürülecektir. Bu iletişim kuruluşlarının bütün toplumu ve kamuoyunu doğru bilgilendirecek şekilde hareket etmesi sağlanacaktır.
- Fiili olarak hiçbir suça karışmamış tutuklu ve yargı baskısı altındaki siyasilere ve gazetecilerin hakları korunacaktır.

2.1.1 Hukuk ve Adalet

Halka hizmeti hakka hizmet olarak gören bir kamu yönetimi, Saadet Partisinin merkezi yönetim anlayışının temelini oluşturmaktadır. Türkiye, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi olarak ifade edilen yeni bir idari yapıyla yönetilmeye başlanmış ancak bu sistemin ciddi yapısal sorunları nedeniyle kamuda etkin, verimli ve şeffaf bir hizmet hamlesi gerçekleştirilememiştir.

Bu sistem ile birlikte Meclis'in yürütme üzerindeki denetim gücü elinden alınmış, yürütmeyi denetlemesi gereken yargı da yürütmenin etkisine girmiştir. Dolayısıyla yasama ve yargı kendilerinden beklenen kamu yararı için yasa yapma, yürütmeyi denetleme ve dengeleme rollerini yerine getirmekten uzaklaşmıştır.

Yargı ise hukukun üstünlüğü ilkesine sahip çıkamayan, hukuki boyutun dışında kendi içinde kutuplaşarak siyasallaşan, nihayetinde yürütmenin etkisine giren bir konuma sürüklenmektedir.

Günümüzde tesis edilmesi gereken adalet, aranır hale gelmiştir. Adalet dağıtması gereken kurumlar mağduriyetlerin merkezi konumuna gelmiştir. Hiçbir ideolojik bağlılık, hiçbir konjonktür hukukun üstünlüğü ilkesinin önüne geçemez. Talimatla harekete geçen ve karar veren bir adalet mekanizması ülkeyi felakete götüren yanlışların en büyüğüdür.

Yargıya dair bir diğer temel mesele, mevzuattaki sorunların yanında özellikle ağır ve çoğu zaman gereksiz iş yükü nedeniyle yargının yavaş işlemesidir. İnsanlar adaletin bu ağır

işleyişinden dolayı hukuk dışı arayışlara girmeye zorlanmaktadır. Bilindiği üzere“Geciken adalet, adalet değildir.”

Saadet Partisi, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin yeniden yapılandırılması gerektiğine inanmaktadır. Bu inanç doğrultusunda kuvvetler ayrılığını ve hukukun üstünlüğünü vazgeçilmez prensipler olarak kabul etmektedir.

- Kamu yararını, halkın menfaatini, insanların temel hak ve hürriyetlerini güvence altına almak amacıyla birbirinden ayrı fakat birbirini denetleyen ve dengeleyen kuvvetler ayrımı sistemini tesis edecektir.
- Adaletin hızlı ve tam olarak tecelli etmesi için gerekli tedbirleri alacaktır.
- Merkezi yönetimin işlemlerinde etkin, şeffaf ve israftan uzak bir hizmet kalitesi sağlanacak, vatandaşlarımızın ihtiyaçları ve memnuniyetleri gözetilerek gerekli bütün düzenlemeler hayata geçirilecektir.
- Geniş bir toplumsal uzlaşma ile insan haklarını teminat altına alan, hak ve adalet merkezli yeni bir anayasa hazırlanacaktır.
- Yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı tam anlamıyla tesis edilecektir.
- Yargı reformu yapılacaktır. Yargı reformu vatandaşların, baroların, hâkimlerin, savcılarının, uzmanların ve akademisyenlerin görüş, öneri, talep ve şikâyetleri dikkate alınarak hayata geçirilecektir.
- Adaletin hızlı işletilmesi için usul kanunlarında gerekli düzenlemeler yapılacaktır.
- Yapısal reformlar sayesinde siyaset ve yürütme, yargıya müdahale edemeyecek; yargının siyasallaşması yolu bir daha açılmamak üzere kapatılacaktır.
- Halkın oyları ile seçilmiş olan milletvekilleri ve belediye başkanları hakkında herhangi bir iddia varsa gereği hukuk devleti çerçevesinde yapılacaktır. Haklarında suçlamalar bulunan milletvekilleri ve belediye başkanlarının mahkeme kararıyla kesinleşen hüküm bulunmadığı müddetçe tutuksuz yargılanmaları için gerekli kanuni düzenlemeler yapılacaktır.
- Hâkim ve savcılarının meslek içi eğitimlerine önem verilecek ve mesleklerindeki ihtisaslaşmaları teşvik edilecektir.

2.1.2 Seçim Sistemi ve Siyasi Partiler

Siyasi partiler demokratik sistemlerin vazgeçilmez unsurlarıdır. Farklı toplumsal görüşlerin siyasi düzlemde ifade edilebilir ve örgütlenebilir olması demokrasinin gelişebilmesi için bir zorunluluktur.

Siyasi partilerin seçimlere eşit şartlarda girebilmek ve yarışabilmek bakımından örgütlenme ve çalışma şartlarının önündeki engellerin kaldırılması gerekmektedir. Seçme ve seçilme yaşının düşürülmesi, demokratik çoğulculuk için tek başına yeterli değildir. Aynı zamanda temsilde adaletin sağlanması ve farklı görüşlerin de toplumsal destekleri oranında mecliste temsil edilmesi önem arz etmektedir.

Saadet Partisi siyasi partiler arasında eşit rekabet şartlarının oluşturulmasını ve temsilde adaletin sağlanmasını elzem kabul etmektedir.

- Seçim sistemi adil bir yapıya kavuşturulacaktır.
- Seçim sistemi sosyal adalete ve milletimizin beklentilerine uygun hale getirilecektir.
- Seçim barajı kaldırılacaktır.
- Siyasi partilere devlet yardımının seçime katılan partiler arasında hiçbir ayırım yapılmadan aldığı oy oranına göre adil bir şekilde paylaşılması sağlanacaktır.
- Siyasetin finansmanı şeffaflaştırılacak, bu yönde gerekli her türlü yasal düzenleme ivedilikle gerçekleştirilecektir.
- Hiçbir merci tarafından seçim döneminde denetimsiz ve hesap verilmeyen kamu harcaması yapılmaması için gerekli tedbirler alınacaktır. Seçim kampanyalarında kamu kaynaklarının siyasi partiler tarafından kullanılmasını engelleyecek yasal düzenlemeler yapılacaktır.
- Seçimlerin güven ortamında gerçekleştirilmesi için seçim süresince içişleri, ulaştırma ve adalet bakanları değiştirilecek, vali ve kaymakamların seçimlere müdahale etmesinin önüne geçilecektir.

Referandum müessesesine daha fazla işlerlik kazandıracak önemli yasalar milletimizin onayına sunulacaktır. Referandumun güvenli, kolay ve hızlı yapılmasını sağlamak için e-devlet dâhil bütün bilişim alt yapısından istifade edilecektir.

2.2 Ekonomive Kalkınma

2.2.1 Üretim ve Yatırım Politikaları

Bugüne kadar Türkiye’de uygulanan ekonomi politikaları, beklenenin aksine “güçlünün ekonomisi”ni büyütmüş, milletin ekonomisini küçültmüştür. Yatırımlar katma değerli alanlar dışındaki üretim dışı verimsiz alanlara kaydırılmış, yatırımcılar faiz kısıkaç altına alınırken bankalar vergi rekortmeni olmuştur.

Ekonomideki bu yanlış politika gerçek ekonomik büyümeyi sağlayacak üretime dayalı yatırım gücünü ortadan kaldırırken vatandaşlarımız faiz, zam, vergi, düşük ücret ve düşük taban fiyatları ile ekonomik krizden olumsuz etkilenmektedir.

Sürekli artan iç ve dış borçlanmayla ekonominin yönetimi, küresel sermayeye terk edilmiş durumdadır. Bu yüzden işsizlik ve gelir dağılımındaki adaletsizlik artmakta, iç ve dış borçlar yükselmekte, borçların anapara ve faiz ödemeleri yeniden borçlanarak yapılmaktadır. Toplanan vergilerin önemli bir kısmı yatırım yerine, faiz ödemelerine gitmektedir. Bu yüzden genç nüfusuna rağmen halkımız işsizliğe ve borca mahkûm edilmektedir.

- Türkiye’nin bölgeler arasındaki ekonomik dengesizliklerinin giderilmesi suretiyle yeni bir üretim ve kalkınma hamleleri gerçekleştirilecektir. Bunun için her bölgedeki kaynaklara ulaşım imkânı sağlanacak, böylece istihdam - üretim - ihracat seferberliğinde yurdun her köşesindeki imkânlardan azami ölçüde yararlanılacaktır.
- Ülkenin ekonomik kalkınması ve gelişmesi için bölgesel ihtiyaç ve kapasiteleri dikkate alarak yeni yatırım projeleri geliştirilecektir. Böylece tarım, sanayi, teknoloji ve hizmet sektörlerinde hem mevcut yatırımların verimliliği artırılacak hem de yeni yatırım projeleri teşvik edilecektir.
- Başta organize sanayi bölgeleri ve küçük sanayi siteleri olmak üzere altyapı tesislerine önem verilecek ve yaygınlaştırılacaktır. Böylece üretim, istihdam ve ihracat artırılacaktır. Teşvikler üretimi, istihdamı ve ihracatı artırmak için kullanılacaktır.
- Temel sektörler, bölgesel gelişme ve tematik alanlarla ilgili ana plan ve stratejiler oluşturulacaktır. Kalkınma ajanslarının etkin koordinasyonu ile kalkınma planları ve bunlara dayalı uygulamalar, bölgesel düzeyde yatırım önceliklerinin belirleneceği şekilde yapılandırılacaktır. Özel sektörün ve sivil toplumun katılımı teşvik edilerek

kalkınma işbirliği faaliyetlerinde kamu-özel sektör-sivil toplum işbirliği artırılacaktır.

- Başta Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri olmak üzere büyük ekonomik dengesizlik arz eden bölgelerin kalkındırılması için özel programlar tatbik edilecektir. Böylece ciddi boyutlara ulaşan iç göçün durdurulması ve geri çevrilmesi için Anadolu'daki yatırımlara destek verilecektir.
- GAP (Güneydoğu Anadolu Projesi) süratle tamamlanacaktır. GAP bölgesindeki yerleşim alanlarında ortaya çıkacak acil alt yapı sorunlarının çözümü sağlanacaktır.
- Türkiye ekonomisi için cari açığın düşürülmesi, enflasyon ile kararlı mücadelenin yapılması, mali disiplinin sürdürülmesi, sanayi üretim kapasitesini ve katma değeri artıracak yapısal reformlara hız verilmesi sağlanacaktır.
- İhracatı artırmak için üretim maliyetini düşürmek gerekir. Bu nedenle girdi maliyeti ve vergi oranları girişimci lehine ve dünya standartlarına yakın bir oranda indirilecektir.
- Kamu harcamalarının verimli hale getirilmesi, etkinliğinin artırılması ve kamuda cari harcamalarda tasarruf sağlanmasına öncelik verilecek, özelleştirmeler bu kapsamda ele alınarak verimli yatırımlar desteklenecektir.
- Mevcut kabiliyet ve potansiyellerine göre illerde farklı sanayi politikaları uygulanacak, kümeleme metodu ile bu politikalar ilçeler bazında geliştirilecektir.
- Şehirleşmenin hızlanması nedeniyle şehir ve üretim merkezleri bağlantıları, üretici ve tüketici lehinde yeni bir yaklaşımla ele alınacaktır.
- Dijital teknolojiler, ileri malzeme teknolojisi ve katmanlı üretim teknolojisi gibi genel amaçlı teknolojilerin kullanımıyla ortaya çıkacak yenilikler, yapay zekâ uygulamaları ile geliştirilerek üretkenlik artışı sağlanacaktır.
- Sektörel ve teknolojik dönüşümün ülkelere sağlayacağı avantajlar dikkate alınarak ülkemizin müteşebbislik anlayışına yön verecek ve onları piyasa mekanizmalarının ötesinde adımlar atmaya yönlendirecek çalışmalar yapılacaktır.

- Başta organize sanayi bölgeleri ve küçük sanayi siteleri olmak üzere altyapı tesislerine önem verilecek ve milli, gl, sratlı ve yaygın kalkınma yoluyla üretim, istihdam ve ihracat artırılacaktır.
- Birlikte üretmek ve birlikte paylaşmak esasıyla tesis edilecek olan “Adil Ekonomik Düzen”e dayalı üretim ve kalkınma anlayışımızla, maddi ve manevi kalkınmamızın hızla gelişmesi tesis edilecektir.

2.2.2 Para ve Finans Politikaları

Para politikası finansal istikrarın belirlenmesinde önemli bir unsurdur. Dolayısıyla Türkiye’ye özgü bir makro model perspektifi oluşturulmalıdır. Merkez Bankası uygulayacağı para politikası stratejisini belirlerken ülkemizin potansiyelini ve imknlerini dikkate almalı ve ilgili kurumlarla etkin bir koordinasyon sağlamalıdır.

- Ekonomideki yatırımcıları ve diğer aktörleri korumak için finansal piyasalarda uygun düzenlemeleri hayata geçirecektir.
- Bankacılık sisteminde kredi/mevduat arasındaki farkı kapatacak bir fon kurulacak, kredi/mevduat oranı sorunlu olan bilançolar düzeltilecek ve şeffaflık arttırılacaktır.
- Bankacılık sektörünün güvenilir ve şeffaf olmasına dikkat edilecek, bankacılığın dışında oluşturulacak kredi ve teminat sistemi ile şirketlerin ve yatırımların gelişmesine uygun yeni metotlar geliştirilecektir.
- Reel sektörün finansman ihtiyacını düşük maliyetle karşılamasına yönelik adımlar atılacak, farklı nitelikteki finansal araçlar kullanıma sunulurak, borç yükü altındaki işletmelerin krl ve verimli bir yapıya kavuşması tesis edilecektir.

2.2.3 Maliye ve Vergi Politikaları

Maliye politikası, istikrarlı yüksek büyüme ortamının tesis edilebilmesi için büyük önem taşımaktadır. Bugüne kadar yapılan sorumsuz harcamalar ve plansız yatırımlar neticesinde devletin gelirleri giderlerini karşılayamamaktadır. Kamu gelirleri ve harcamaları arasındaki fark her geçen yıl artmaktadır. Kamu borçlanma faizleri ise makroekonomik dengeleri alt üst etmektedir. Bunun sonucunda fatura halkımıza kesilmektedir.

- Ekonomik istikrarın sürdürülebilmesi, yurtiçi tasarrufların artırılması ve cari açığın kontrol altında tutulmasına yardımcı olacak şekilde diğer ekonomik politikalarla uyumlu bir biçimde uygulanması esas olacaktır.

Türkiye’de uygulanan mevcut vergi sistemi adil bir yaklaşımla hazırlanıp uygulanmadığı için alt gelir gruplarını ezmektedir. Vergi maliyetleri fiyatları yükseltmekte, üretim masraflarını artırmaktadır. Bu açıdan vergi düzeni sadece ekonomiyi değil, sosyal yapıyı da tahrip etmektedir.

- Vergi yükü hafifletilecek ve vergi adaleti sağlanacaktır.
- Asgari ücretliden vergi alınmayacak, çarpık ve adil olmayan vergi sisteminde köklü reformlar gerçekleştirilecektir.
- Asgari ücret orta vadede yoksulluk düzeyinin üstünde olacak şekilde artırılacak ve gelir dağılımındaki adaletsizlik giderilecektir.

2.2.4 Esnaf, Zanaatkâr ve KOBİ’ler

Girişimcilere, esnaf ve zanaatkârlara önem vermek reel ekonominin bir gereğidir. Bu kapsamda yeni iş fırsatlarının sunulduğu, işgücü niteliğinin yükseltildiği ve teknolojik değişimlerin fırsata dönüştürüldüğü girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi temel hedefimizdir.

- Özel sektörün yenilikçi ve üretken yatırımları desteklenecektir. Vatandaşlarımızın yaşam kalitesini artıracak nitelikteki yatırım alanlarına öncelik verilecek, yerli katma değeri artırmak ve kümeleme gibi stratejik konularda üniversite-sanayi işbirlikleri geliştirilecektir.
- Üretim yapan küçük esnaf için yeni orta büyüklükte sanayi siteleri kurulacaktır. Kâr ortaklığı sistemi ile küçük esnafımıza hem ucuz hem de vadeli üretim imkânı sağlanacaktır. Ek kaynaklar tahsis edilerek maliyetler düşürülecektir. Yatırım esnasında vergiler sıfırlanacak, bütün girdilerin içindeki vergi ağırlığı azaltılacaktır.
- Ülkemizdeki üretimin ve istihdamın çok büyük bir kısmını sağlayan KOBİ’lerin, toplam krediden aldıkları pay, ürettikleri katma değer ve istihdamla doğru orantılı olarak artırılacak, KOBİ’lere ihracatlarını arttırmaları için bilgi, pazar temini ve finansman imkânları sağlanacaktır.

- Özellikle sanayide devlet katkısı ve özel sektör teşvik uygulamaları ile OSB kapasitelerinin geliştirilerek girişimcilere daha iyi hizmet verilmesi ve araştırma merkezleriyle yeni nesil entegrasyonunun sağlanması hızlandırılacaktır.

2.2.5 Tarım, Orman ve Hayvancılık

Topraklarımız, iklimimiz, sahip olduğumuz bitkisel çeşitlilik, su potansiyelimiz ve yetişmiş insan faktörümüz en büyük güç kaynağımızdır. Tarım, orman ve hayvancılık ülkemizin kendi gücüyle ayakta durabilmesi için stratejik öneme sahip sektörlerdir.

Uygulanan yanlış politikalar neticesinde geçmişte gıda üretimi alanında kendi kendine yetebilen dünyadaki yedi ülkeden birisi olan ülkemiz günümüzde kendi nüfusunu besleyemez duruma getirilmiştir. Hâlihazırda tarım ürünleri ithalatımız ihracatımızı geçmiş durumdadır.

- Tarım, hayvancılık ve orman alanında potansiyelimizden hareketle üreticimizin hak ettiği payı alması sağlanacaktır. Bu kapsamda girdi maliyetleri düşürülecek; gübre, sulama, elektrik, ilaç ve akaryakıtta vergi indirimi sağlanacaktır.
- Üreticilerimizi ve ülke tarımını çok uluslu ve küresel şirketlere bağımlı hale getiren maksatlı kotalar kaldırılacaktır.
- Fındık, çay, tütün, zeytin, pamuk, pancar, kuru üzüm ve yaş sebze gibi stratejik gıda türleri için ürün ve havza bazlı politikalar geliştirilecektir.
- Borsası kurulabilen her ürün için en uygun illerde borsalar kurulacak ve bunların dünya borsaları ile entegrasyonu sağlanacaktır.
- Üretici birliklerinin önündeki engellerin kaldırılması için gerekli yasal düzenlemeler en kısa zamanda yapılacaktır.
- Tohum üretimi ve ileri teknoloji gerektiren tarım ve hayvancılık alanları desteklenecektir.
- Yerli sertifikalı tohum üretiminin önündeki engeller kaldırılacak ve teşvik edilecektir.
- Su kullanımının etkinleştirilmesi, ürün-bölge-üretici bazlı su varlığını dikkate alan destekleme sistemine geçilmesi hızlandırılacaktır.

- Sulanabilir tarım arazilerinin sulama ve drenaj yatırımları hızla tamamlanacak, verimliliği arttıran ve toprağı koruyan sulama yöntemleri çiftçilerle birlikte uygulanacaktır.
- Tarımda bilgi birikimi ve bilgi akışı sağlanacak; tarım kuruluşları, ilgili fakülteler ve üreticilerle birlikte yönlendirici planlama yapılarak ithalatçı konumdan ihracatçı konuma geçilecektir.
- Tarım destekleri girdiler ve ürün üzerinden yapılarak yeterli seviyeye çıkartılacaktır.
- Tarım, orman, su ürünleri ve gıda sanayinde üretim araç ve sistemleri geliştirebilmek için yeni teknolojilerle, uzaktan algılama ve erken uyarı sistemleri ile yerli bilişim sistemleri ve yazılımları desteklenecektir.
- Tarım arazilerinin tarım dışı kullanımını engellenecektir.
- Orman, çayır ve mera alanlarında koruma-kullanma dengesi gözetilecek, ormanların ekonomik, sosyal ve ekolojik fonksiyonlarını gözetten bir planlama anlayışı benimsenecektir.
- Orman yangınlarıyla mücadele kapasitesi artırılacak, zararlı böceklerle ve hastalıklarla mücadelede kimyasal yöntemlerden daha ziyade biyolojik mücadele yöntemlerine ağırlık verilecektir.
- Hayvancılık alanında kısa vadeli çözüm olan ithalat yerine, yurt içinde üretim sürdürülebilir şekilde geliştirilecek ve hayvancılık destekleme konuları ve destek tutarları orta ve uzun dönemleri kapsayacak şekilde planlanacaktır.
- Üretimde kendine yeterliliğin artırılması, güvenilir gıdanın arzı ve tüketiminin temini gibi konularda etkinlik ve verimlilik hedeflenecektir.
- Tarım ve hayvancılıkta yeni teknolojilerin uygulanması desteklenecek ve toplumun yeterli ve dengeli beslenmesini esas alan, doğal kaynakları sürdürülebilir kullanan ve ileri teknoloji içeren bir yapı oluşturulacaktır.

2.2.6 Enerji

Türkiye'nin sürdürülebilir bir kalkınmayı gerçekleştirebilmesi doğru, tutarlı ve milli bir enerji politikası uygulamasına bağlıdır.

- Günlük hayatımızın temel ihtiyaı olan enerji; kalitesi, maliyeti, yeterliliği ve devamlılığı öncelikle teminat altına alınacaktır.
- Enerji yatırımları ihtiyaca cevap verecek düzeye getirilecek, dışa bağımlılığı asgari seviyede tutmak için öncelikle yerli ve milli kaynaklar değerlendirilecektir.
- Enerjide kaynak çeşitliliğini sağlayacak önemli projeler hayata geçirilecektir.
- Yıllardır engellenmiş olan güvenli nükleer teknolojinin ülkemize kazandırılması ve nükleer enerjinin milletimizin hizmetine sunulması sağlanacaktır.
- Hidrolik enerji imkânlarının, rzgr, güneş ve jeotermal enerji kaynaklarının değerlendirilmesi için çalışmalar hızlandırılacak, ekolojikve toplumsal hassasiyet gözetilecek, yatırım ve işletmeler bunlara göre desteklenecektir.
- Bölge lkeleri ile enerji üretim ve iletim sahalarında işbirliğine gidilerek elektrik, doğalgaz ve petrol iletim hatlarında bağlantı kurulması sağlanacaktır.
- Isınmada ve sanayide zaruri bir ihtiyaç maddesi olan doğalgazın en ucuz şekilde kullancısına ulaştırılabilmesi için bütün doğalgaz üreten ülkelerle karşılıklı menfaatlere dayanacak şekilde anlaşmalar yapılacaktır.
- Enerji retimi ve dağıtımı özel sektör ve kamu yatırımları vasıtasıyla karşılanacaktır. Rekabet ortamı içerisinde ucuz ve temiz enerji arzı sağlanacaktır.
- Enerji temininde kaynak çeşitlendirmesini için yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarımmkn olan en üst düzeyde değerlendirilecek, yerli kaynaklara dayalı enerji üretimi ile stratejik sektörlerde dönüşüm programları uygulanacaktır.
- Elektrik enerjisi iletim ve dağıtım hatlarında yenileme yatırımlarına öncelik verilerek kayıp ve kaçakların önüne geçilecektir.

2.2.7 Madencilik

- Petrol ve doğalgaz üretimimizi artırmak için yurt içi ve yurt dışı sahalarda arama ve işletme faaliyetleri hızlandırılacaktır.
- Bor, elik, krom, toryum, bakır gibi katma değerli madenlerin ülkemize kazandırılmasında Ar-Ge alışmaları artırılabilecektir.

- Rekabetçi bir maden programı oluşturularak dışa bağımlılığın azaltılması ve sanayide hammadde ihtiyacının karşılanması için maden tesislerinin makine ve teçhizat imalatı desteklenecektir.
- Sanayi üretimini destekleyici nitelikte maden, hammadde arama yatırımları desteklenecek, teknolojik kapasite ve kabiliyetleri artırılabacak, madencilik altyapı yatırımları hızlandırılacak, alüminyum yassı mamul, çelik ve entegre madencilik gibi stratejik alanlarda metalürji yatırımlarına hız verilecektir.
- Madencilik sektöründe ruhsat güvencesinin artırılması, karmaşık ve uzun izin süreçlerinin basitleştirilmesi, ihraç edilen madenlerin yurtiçinde işlenerek oluşan katma değer artırılması, başta özel kesim olmak üzere arama faaliyetlerinin artırılması sağlanacaktır.
- Madencilik faaliyetleri diğer sektör faaliyet ve yatırımlarla eşgüdümlü ve verimli bir şekilde planlanacak; ölçek, teknoloji, iş güvenliği ve çevre bütünlüğüne dikkat edilerek sektörün uyumu geliştirilecektir.

2.2.8 Ulaşım ve İletişim

Ulaşım ve iletişim alt yapısı başta ekonomi olmak üzere diğer bütün sektörlerin güçlendirilmesi ve işlemesi için büyük önem arz etmektedir.

- Bütün ulaştırma imkânlarının ekonomik ve dengeli bir tarzda yurt sathına yayılmasına öncelik verilecektir. Bu kapsamda başlanan yatırımlara öncelik tanınarak tamamlanması gerçekleştirilecektir.
- Ulaştırma master planı kapsamında karayolu, demiryolu, denizyolu ve havayolu ulaştırmasının yatırım ve işletme maliyeti dikkate alınarak ihtiyaca göre dağılımı sağlanacaktır.
- Demiryolu taşımacılığının emniyetli ve ucuz olması göz önünde bulundurularak ihmal edilen demiryolu ve denizyolu ulaşımı yeniden ele alınacak, yük ve yolcu taşımacılığında demiryolu ve denizyolunun payı artırılacaktır.
- Hem Asya-Avrupa hem de Ortadoğu-Avrupa otoyol ve demiryolu bağlantıları geliştirilecektir.

- Ulaşım sektörü için gerekli olan araç, makine ve teçhizatın yurtiçi imalatı desteklenecektir.
- Üretim ve tüketim merkezleri ile limanlar ve komşu ülkeler arasında güvenli ve hızlı demiryolu ve denizyolu taşımacılığı geliştirilecektir. Bu şekilde nakliye maliyetleri düşürüleceği gibi karayolu trafiği azaltılarak yol güvenliğine de yardımcı olunacaktır.
- İletişim ve haberleşme alanında bilgiyi üretebilme, ekonomik ve toplumsal faydaya dönüştürebilme yeteneği geliştirilecek, bilgi ve iletişim teknolojileri altyapımızın güçlendirilmesine önem verilecek, çip üretimi ve geniş bant iletişim ağı gibi stratejik öncelikler hızlandırılacaktır.
- Adalet, eğitim, sağlık, sosyal güvenlik, emniyet, kamu mali yönetimi gibi bütün alanlarda iletişim ve haberleşme teknolojilerine yönelik uygulama projeleri desteklenecektir.

2.2.9 Dış Ticaret

Türkiye, stratejik konumuyla dünyanın ticaret merkezi durumundadır. Bu konumunu refahın ve ekonomik büyümenin en önemli aracı kılmak ve bunun yanında yeni pazarlara ve yeni ürünlere kapı aralamak önemli bir fırsattır. Ayrıca Türkiye'nin doğu ile batı arasında ulaşım ve enerji koridorları içinde yer alması, mal ve hizmet akışından istifade kapasitesini yükseltmesini gerektirmektedir.

Bölge ülkeleri ve diğer dünya ülkeleri ile milli menfaatlerimize aykırı olan yapay gerginlikleri ve engellemeleri ortadan kaldırıp her türlü işbirliğine kapı aralamak durumundayız.

- İhracatı ve ihracat edilen malların rekabet gücünü artırmak için imalatçı firmalar ve ihracatçı kuruluşlar ile koordinasyon artırılacaktır.
- Dış ticaretin gelişmesine paralel olarak yeni gümrük kapılarının açılması, modernizasyonlara devam edilmesi ve tesislerin donanım ihtiyaçlarının giderilmesi temin edilecektir.

- Gümrük işlemlerinin hızlandırılması, gümrüklerin fiziki ve beşeri kapasitesinin artırılması, gümrüklerde bilgi teknolojisinin kullanımının yaygınlaştırılması sağlanacaktır.
- Esnek ve çok alternatifli stratejilerle, jeopolitik imkânlarını uluslararası ekonomik, siyasi ve güvenlik ilişkilerinde dinamik bir şekilde kullanması gerçekleştirilecektir.
- Ülkemizin tarihte olduğu gibi bugün de jeostratejik konumunun yanında genç, dinamik ve yetişmiş insan gücü ve tabii kaynakları ile dünyanın ilgi odağı olan tarihi ve coğrafi fırsatları değerlendiren konumu güçlendirilecektir.

2.2.10 Teknoloji ve İnovasyon

Teknoloji ve inovasyon küresel anlamda en büyük gelişmişlik göstergelerinden biri olduğu gibi sürdürülebilir kalkınmanın da öncü gücüdür. Bilim, teknoloji ve yenilik politikaları başta eğitim, sanayi ve bölgesel politikalar olmak üzere diğer politikaları tamamlayıcı olması bakımından önemlidir.

- Türkiye'nin sektörel alt yapısı teknoloji odaklı, yüksek katma değer üreten, verimliliği hızla artan bir yapıya dönüştürülecektir.
- Başta sanayi ve hizmet sektörü olmak üzere gelecekte daha da önem kazanacak gıda ve ilaç sektörlerinde katma değer artışını sağlayacak yenilikçi girişimciliğin gelişmesine destek verilecektir.
- Stratejik teknolojileri içeren yatırımların teşviki için kamunun altyapı yatırımlarının bir destek unsuru olarak kullanılmasına öncelik verilecektir. Bu kapsamda üretimin yenilikçi ve rekabetçi gelişmesini destekleyen niteliksel dönüşüm planları ile üretim maliyetleri azaltılacaktır.
- Milli gelirden Ar-Ge'ye ayrılan pay, gelişmiş ülkeler seviyesinde artırılarak yeni üretim kapasiteleri oluşturulacaktır. Küresel pazarlara hitap edebilen girişimciler için ürün, hizmet, pazarlama ve iş modeli açısından "fikirden kazanca giden yol kurgusu ve teşvik mekanizması" tasarlanacaktır.
- İmalat sanayinin teknoloji, tasarım ve markalaşma odaklı olarak daha yüksek katma değerli bir yapıya dönüşümü sağlanacaktır.

- Bilgi ve iletişim teknolojileri, biyoteknoloji ve gen teknolojileri, nanoteknoloji, mekatronik, üretim süreç ve teknolojileri, malzeme teknolojileri, enerji ve çevre teknolojileri, tasarım teknolojileri alanlarında daha fazla Ar-Ge uygulaması sağlanacaktır.
- Emek yoğun yerine, teknoloji yoğun ürünlerle ülkemizin küresel ölçekte yüksek rekabet gücüne erişmesine katkı verecek yüksek katma değerli yatırım döngüsü oluşturulacaktır.
- Yapay zekâ, robotik teknolojiler, akıllı üretim sistemlerigibi konularda dönüşümü tetikleyici tekno-girişimler desteklenecektir.
- Büyük veri ve bulut bilişim gibi alanlarda yaşanan hızlı gelişmeler neticesinde ortaya çıkan Dördüncü Sanayi Devrimiyle “veri” tabanlı uygulamalara ağırlık verilecektir.
- Ülkemizin bilgi toplumuna dönüşüm sürecine ilişkin politika, strateji ve eylemlerle Türkiye'nin 21.yüzyıl araçlarını kullanabilme becerisi artırılacaktır.
- Yeni teknolojilere hem kamu yatırımı yapılacak hem de özel sektörde yatırım yapan şirketler desteklenecektir. Hayatın her alanında bilgi üreten ve teknoloji geliştiren ülke haline gelebilmek için bütün imkânlar seferber edilecektir.
- Beyin göçünü durdurmak gerekli tedbirler alınacak, yurt dışına gidenleri geri getirmek için de kalıcı çözümler üretilecektir.
- Üretim, lojistik süreçleri ve tüketici tercihlerine ilişkin detaylı verilerin toplanıp işlenmesi ve bütün değer zinciri boyunca entegre edilmesine katkı sağlayacak yeni iş modelleri, teknoparklardaki yeni girişimlerle geliştirilecektir.

2.2.11 Turizm

Turizm, ekonomik getirisinin yanı sıra ülke tanıtımına yaptığı katkı açısından da önem arz eden bir sektördür.

- Ülkemizin doğal güzelliklerini, zengin tarihi ve kültürel mirasını bütün insanlıkla paylaşmak, dostluğun ve kardeşliğin gelişmesine hizmet etmek için turizm faaliyetlerinin gelişmesini sağlayacak gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

- Ülkemizi ziyarete gelen misafirlere milletimizin asırlar boyu insanlığa ışık tutan değerlerinin tanıtılmasına önem verilecek ve turizmin her yönüyle hızla gelişmesine katkıda bulunulacaktır.
- Turizmin çeşitlendirilmesi ve hizmet kalitesinin yükseltilmesi önem taşımaktadır. Türkiye'nin mevcut tarih, doğa ve kültür varlığını sağlık turizmi, kongre turizmi, kış turizmi ve kültür turizmi ile bütünleştirerek turizm sektörünü geliştirme potansiyeli artırılabacaktır.
- Çok önemli bir potansiyele sahip olan kaplıcalarımızın sağlık turizmi için kullandırılmasına önem verilecektir.
- Turizm merkezlerinde artan çarpık yapılaşmanın, altyapı eksikliğinin ve çevre tahribatının giderilmesi, yatırımların turizm odaklı gelişme planlarına uyumunun sağlanması hızlandırılacak, turizm hareketlerinin yoğunlaştığı bölgelerde yerel yönetimlerin, STK'ların ve halkın turizmle ilgili kararlara katılımı artırılabacaktır.
- Çevreye duyarlı ve sorumlu turizm anlayışı kapsamında sürdürülebilir turizm uygulamaları geliştirilecektir.

2.3 Sosyal Politikalar

Sosyal politikalar, sosyal hukuk devletinin mevcut sosyal düzen içinde farklı toplumsal grupların birlikte barış, dayanışma, refah, sağlık ve kardeşlik içinde yaşamalarına yönelik yapılan uygulamaların bütünüdür. Bu bağlamda dinamik ve değişken bir toplumda sosyal politikalar toplumve çalışma hayatına yönelik düzenleyici, iyileştirici ve geliştirici yönleriyle önem arz etmektedir.

2.3.1 Eğitim

İnsana ait değerler eğitim, bilgi ve ilim yoluyla belli hedeflere yönlendirilir. Böylece insana ait beceri ve kabiliyetler ortaya çıkar. İnsan unsuru ne kadar sağlamsa ne kadar ahlak ve karakter sahibi ise toplum da o kadar güçlü olur.

Eğitim bir milletin hem dünü hem bugünü hem de yarınıdır. Bilim ve teknolojiye öncü ülkelerin diğer ülkeler ile mesafeyi açtığı bir çağda zamanı ve dünyayı iyi okuyan, sorgulayan, özgür düşünen, mesleki donanıma sahip, dijital okuryazarlık ve yabancı dil başta olmak üzere analitik becerileri yüksek bireyler yetiştirmek önceliğimizdir.

Milli ve manevi değerlerle donatılmış, herkes için adalet ve 6zg6rl6ę6 savunan ve b6t6n insanlığa faydalı olmayı ilke edinmiş nitelikli insanlardan oluşan bir toplum inşa etmeyi hedef olarak benimsemekteyiz.

Siyasi ve ideolojik m6lahazalarla s6rekli m6dahale edilen 6lkemizin eğitim ve sınav sistemi artık başlı başına bir sorun haline gelmiştir. Eğitimde kalite ve başarı oranları d6řm6ř, fırsat eşitliği ortadan kalkmış hatta devlet kendi okullarını “nitelikli-niteliksiz” diye tanımlamak mecburiyetinde kalmıştır. Eğitim sistemimizin içerisinde bulunduğu keşmekeş reform adı altındaki politik ve g6n6birlilik değişikliklerle giderilemez. Bu keşmekeşten çıkış planlı, programlı ve sistemli bir eğitim seferberliği ile m6mk6nd6r.

- Teknolojik gelişmelerin ekonomiyi ve sosyal hayatı nasıl d6n6řt6receğini dikkate alarak 6lkemizin kalkınma planlarıyla paralel, makro d6zeyde medeniyet vizyonumuza uygun, mikro d6zeyde generimizin kabiliyetlerini ortaya çıkaran ve yeteneklerini sergilemesine imk6n tanıyan bir eğitim politikası oluşturulacaktır.
- 6ęrenciyi merkeze alan alternatif okul modelleri oluşturulacaktır. Bu sayede 6ęrencilerin keşfetme yetenekleri geliştirilecektir.
- 6ęrencilerimiz 6zg6r, eleştirel ve analitik d6ř6nen, 6z6m odaklı, araştıran, sorgulayan, teknolojiyi etkili kullanan, milli ve manevi değerlere sahip, insan haklarına saygılı, doğaya ve çevreye duyarlı, “faziletli bir insan” olarak yetiştirilecektir.
- M6fredatzihniyet olarak milletimizin değerleriyle barışık, ilmi olarak milletimizi geleceğe umutla taşıyan bir h6viyete kavuşturulacaktır.

Temel Eğitim

- Zorunlu eğitim yerine kademeli eğitim sistemine geçilecektir.
- Okulların eğitim kalitesi artırılabak, teknolojik olanakları geliştirilecektir.
- Temel eğitim m6fredatı çağın gereklerine, ihtiyaçlarına ve 6ęrencilerin kazanacakları donanıma g6re yeniden oluşturulacaktır.
- Engelli 6ęrencilerin okul ortamında eğitim almaları için b6t6n engeller ortadan kaldırılabacaktır.

- Ortaöğretim kurumları eğitim yatırımları bölgeler arasında eşit bir şekilde tahsis edilecektir.
- Meslek liseleri bölgesel farklılıklar göz önüne alınarak organize sanayi, tarım-hayvancılık ve turizm bölgelerine yakın, sektörlerle ortak bir yapıya kavuşturulacaktır.
- Ahilik teşkilatı uygulaması modern bir yapıya dönüştürülerek meslek liselerinde uygulanacaktır. Bu uygulama ile öğrenciler kendi meslekleri ile alakalı çıraklık ve kalfalık sertifikası alarak sektörlerle işbirliği içerisinde istihdam edilecektir.

Öğrenci Merkezli Eğitim

- Yeni eğitim sisteminde öğrenci merkeze alınacak ve alternatif okul modelleri oluşturulacaktır.
- Gençlerimize yenilik yapma ve sorunlara ilmi çözüm getirme becerisi kazandırılacaktır.
- Yabancı dil eğitimi metodu baştan sona gözden geçirilecektir.
- Sınav sisteminin sürekli değişmesinin önüne geçilecek, okullar arasındaki kalite farkı açığı kapatılacaktır.
- Sınav baskısı sınav sistemini değiştirerek değil, gençleri yeteneklerine göre gelişmesini sağlayan bir eğitim sistemi inşa edilerek ortadan kaldırılacak, bu bağlamda gereken eğitim anlayışı değişikliği sağlanacaktır.

Öğretmen Eğitimi ve Atama

- Eğitim fakülteleri sayı ve kontenjan açısından ihtiyaç analizine göre yeniden yapılandırılacaktır.
- Öğretmen alımlarında mülakat uygulaması kaldırılacaktır.
- Bölgeler arası öğretmen ihtiyaç tespiti yapılarak herhangi bir eksikliğe sebebiyet vermeden atama ve tayin sistemi oluşturulacaktır.
- Öğretmenin saygınlığı yeniden kazandırılacaktır.

Özel Okullar

- Özel okulların kurulması, işletilmesi ve eğitim uygulamaları bakanlık tarafından etkin bir şekilde denetimlere tabi tutulacaktır.
- Özel okullarda çalışan eğitim personelinin hakları kanuni düzenlemeyle koruma altına alınacaktır.

Yükseköğretim

- Yüksek Öğretim Kurumubilime ve vasıflı insan yetiştirmeye hizmet edecek bir yapıya kavuşturulacaktır.
- Üniversiteler bulunduğu bölgenin ekonomik ihtiyaçlarına ve coğrafik yapısına göre mevcut imkânları ve ihtiyaçları çerçevesinde yeniden düzenlenerek ülkenin geleceğine katkıda bulunacak bir yapıya dönüştürülecektir.
- Üniversitelerin eğitim ve araştırma kalitesi, bilimsel üretkenliği, uluslararası alanda arzu edilen seviyeye çıkarılacaktır.

2.3.2 Sağlık

Sağlık hizmetleri en temel insan haklarından biridir.

21. yüzyılda dünya ülkeleri arasında eğitim ve gelir düzeyinin yükselmesi, beslenme alışkanlıklarının değişmesi ve bulaşıcı hastalıkların kontrolü gibi etkenler yaşam süresinin uzamasını sağlamakla birlikte bulaşıcı olmayan hastalıkların (kronik hastalıklar) artışına da sebep olmuştur.

Saadet Partisi halkımızın menfaatini her türlü kişisel menfaatin üstünde tutarak, öncelikle sağlık çalışanlarının ve hastaların görüş, öneri ve talepleri doğrultusunda sağlık sistemini köklü şekilde gözden geçirecektir.

Bu kapsamda sağlığın korunması ve sağlıklı yaşam kalitesinin geliştirilmesi için uluslararası normlara uygun, ilkeli, kaliteli, sürdürülebilir ve herkes için eşit, adil ve ulaşılabilir bir sağlık sistemi oluşturulacaktır.

Koruyucu Sağlık Hizmetleri

- Koruyucu sağlık hizmetleri politikamız köklü bir şekilde yenilenecektir.

- “Hastane değil, şifahane” ilkesi çerçevesinde koruyucu sağlık hizmetlerine öncelik verilecektir.
- Tedavi edici sağlık hizmetleri ile birlikte koruyucu sağlık hizmet sisteminin geliştirilmesine öncelik verilecektir.
- Sigara, alkol, uyuşturucu gibi halk sağlığını tehdit eden ürünlerin her türlü tüketimini azaltıcı caydırıcı tedbirlere müracaat edilecektir.

Tedavi Edici Sağlık Hizmetleri

Tedavi gören hasta sayısının fazlalığı sağlıkta gelişmişliğin tek başına bir kriteri olarak görülmemelidir. Şehir hastaneleri gibi büyük yatırımların kronik hastalık yükünü hafifletmeyeceği aşikârdır. Dolayısıyla sağlık alanındaki yatırımlarda koruyucu sağlık hizmetine öncelik verilmesi gerekmektedir. Her şehre bir şehir hastanesi yapılırsa bile mevcut hasta yükü azalmayacaktır.

Mevcut durumda sağlık hizmetleri insan odaklı olmaktan ziyade ticari hesaplara göre yürütülmektedir. Her geçen gün sağlık piyasalaşmakta; önce hastalar, ardından sağlık çalışanları ticari ürün ve araçlara dönüştürülmektedir.

Hekimler, performans sistemine zorlanmış; daha fazla performans puanı alabilmek için yapılan işlemin kalitesinden çok sayısı önem kazanmıştır.

- Çalışma barışını bozan adaletsiz performans sistemi, adaleti tesis edecek şekilde yeniden düzenlenecektir.
- Acil servislerde sadece acil vakalara bakılacak, acil servis hizmetleri performans sisteminden çıkarılarak, hasta odaklı bir hale getirilecektir. Acil servis çalışanları performans sisteminden bağımsız olarak daha adil ekonomik hakka sahip olacaktır.
- Ulaşılabilir bir sağlık sistemi için yaşlılar, engelliler ve gaziler gibi dezavantajlı vatandaşlarımızın sağlık hizmetlerine erişimlerindeki engeller ortadan kaldırılacaktır.

Evde sağlık hizmetleri; Çalışma, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, belediyeler ve sivil toplum kuruluşlarıyla koordineli bir şekilde 7/24 saat esasına göre çalışacak ortak komuta ve kontrol merkezi ile sevk ve idare edilecektir.

Sağlık Turizmi

- Sağlık turizmi için turizm acenteleri ile birlikte çalışılıp sağlık alanındaki diğer hizmetler bu işletmelerden alınacaktır.
- Böylelikle Sağlık Bakanlığı asli işi olan sağlığa odaklanacak, sağlık turizmi kapsamında hasta getirmek acentelerin sorumluluğunda ancak Sağlık Bakanlığının denetiminde olacaktır.
- Sağlık turizmi alanında hizmet veren sağlık çalışanlarının yaptıkları işe göre ekstra haklara ve kazanımlara sahip olacakları düzenlemeler hayata geçirilecektir. Bu hizmeti verecek olan sağlık çalışanları desteklenecektir.

Yerli İlaç, Tıbbi Cihaz

- Yerli üretimi kapsayan bir sağlık politikası oluşturulacaktır.
- Tıbbi teknolojide tıbbi cihaz, ilaç ve aşıda dışa bağımlılık ortadan kaldırılacaktır.
- İlaç sanayimiz geliştirilerek yerli ilaçların üretilmesi için gerekli bilimsel çalışmalar teşvik edilerek desteklenecektir.
- Paketleme ile üretim birbirinden ayrılacak, Ar-Ge çalışmalarıyla yerli üretim teşvik edilecektir.
- Özel sektör ve vakıfların sağlık alanındaki yatırımları uluslararası rekabet koşulları ve hizmet kalitesi esas alınarak teşvik edilecek ve tekelleşme önlenecektir.
- Medikal ürünlerin üretimi, yerlileştirilmesi için teknokent-üniversiteler iş birliği ile milli teknolojilerde dışa bağımlılığı ortadan kaldırılacak çalışmalar yapılacaktır.

Sağlık Okuryazarlığı

- Vatandaşlarımızın kendileri ve yakınlarıyla ilgili sağlık hizmetlerinden etkili ve verimli bir şekilde yararlanması sağlık okuryazarlığı konusunda bilinçli olması ile mümkündür. Sağlık okuryazarlığı ilköğretimden itibaren eğitim müfredatına dâhiledilecektir.
- Acil durumlarda hastaya ilk ulaşanlar olaya şahit olanlardır. Ambulans ekipleri gelene kadar müdahale edenler de olaya şahit olan halktır. Aynı durum afet

durumları için de geçerlidir. Okul çağından itibaren tüm halkın ilk yardım ve afet müdahalesi alanında ücretsiz teorik ve pratik eğitim almaları için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

2.3.3 Aile

Aile toplumun nüvesidir. Aile, maddi ve manevi her türlü tehdiye karşı hem bir kalkan hem de bir kale gibidir. Özellikle küreselleşmenin baskın tavrı karşısında dalgakıran görevi gören kurum ve yapılar aileyi her şart altında korumalıdır. Bu bağlamda Saadet Partisi, devlet politikalarında atılacak her adımda aile müessesesini öncelemeyi temel bir prensip kabul etmektedir.

- Doğrudan aileye ve özellikle de çocuğa zarar veren, ahlaki değerleri tahrip edici unsurların önüne geçmek için “Çocuk ve Aileyi Koruma Yüksek Kurulu” gibi üst kurullar organize edilecektir.
- Uluslararası nitelikte küresel tehditlere karşı “Dünya Medya Teşkilatı”, “Uluslararası Haber Ajansı”, “Kadın, Aile ve Çocuğu Koruma Teşkilatı” gibi koruyucu yapıların hayata geçirilmesi sağlanacaktır.
- Aile yapımızı kökten sarsıcı özellik taşıyan politik uygulamalar ve uluslararası yasa koyucu müdahaleler toplumsal dinamiklerimizi tahrip etmektedir. Aileyi korumak adına “Önce Ahlak ve Maneviyat” ilkesi ile devletin ve toplumun bütün katmanlarını kapsayan topyekûn bir manevi kalkınma programı hazırlanacak ve aile kurumunun güçlendirilmesi milli bir görev olarak benimsenecektir.
- Bu amaçla “Milli Aile Stratejisi” geliştirilecektir. Ailenin bölünmesinin ve zayıflatılmasının aksine korunmasına ve güçlendirilmesine yardımcı olunacaktır.
- Sağlıklı aile yapısını bozan en temel problemlerin başında işsizlik gelmektedir. İşsizliğin ekonomik, sosyal ve manevi baskıları karşısında ailede ciddi çatışmalar yaşanmaktadır. İşsizlik ortadan kaldırılacak, refah seviyesi yükseltilecek ve milli gelirin adil paylaşımı ile aile kurumu kuvvetlendirilecektir.
- “Ev kadınlarının” ev içi emeğinin itibarı sağlanacak ve korunacaktır. Ev kadınlarının sosyal güvence altına alınması için gerekli yasal düzenlemeler yapılacaktır.

- Evlenmek isteyen ancak maddi imkânsızlıklar sebebi ile evlenemeyen gençlerimizin evlenebilmesi için gerekli imkân ve şartlar sağlanacaktır.
- Ailelerin ve yuva kurmak isteyenlerin“aile danışmanlığı” hizmetlerinden faydalanmaları temin edilecektir.

2.3.4 Çevre

Saadet Partisi olarak çevreyi ilgilendiren bütün konulara medeniyetimizin temel ilkeleri ile yaklaşmaktayız. Aynı zamanda yaşanabilir çevrenin sürdürülebilirliği açısından çevreye hem manevi olarak emanet hem de gelecek nesillerin emaneti olarak görmekteyiz.

- Hava, su, toprak, bitki örtüsü ve canlılar, özellikle de doğal ekosistemler hassasiyetle korunacaktır.
- Çevre meseleleri hakkında doğru politikaların geliştirilmesinin yanı sıra eğitim ve toplumsal bilincin oluşturulması da gerekmektedir. Bu bilincin oluşturulmasında toplumun her kesimine yönelik uygulamalar ve eğitim faaliyetleri planlanacaktır.
- Çevre tahribatının sonuçları, problemin gerçekleştiği bölge ile sınırlı değildir. Bu sebeple uluslararası düzeyde çevrenin korunmasına yönelik politikalara ve tahribata karşı politikaların geliştirilmesi gerekmektedir. Çevrenin korunmasına yönelik uluslararası çevre konularına, antlaşmalara, protokollere ve çevre tahribatına önem verilerek uluslararası belirleyici rol üstlenilecektir.
- Çevrenin korunmasına yönelik ulusal ve bölgesel, makro ve mikro ölçekte koruma planları ve programları hazırlanacaktır.
- Organik yaşamın insani olarak sürdürülmesi, ormanların ve bitki çeşitliliğinin korunması için endüstriyel ormancılık uygulamaları desteklenecektir.
- Ülkemiz yerüstü doğal kaynaklarında olduğu gibi yeraltı kaynakları açısından da zengindir. Maden faaliyetlerinde çevreci yaklaşımlara öncelik verilecek, bütün süreçlerde toplumun bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi için azami şeffaflık gösterilecektir.
- Çevre konusunda toplumsal hassasiyetlerin gözlenebilmesi için kamuoyu ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliğine gidilecek, çevreye duyarlı politikaların

oluşturulmasına ve uygulanmasına sivil kamuoyunun etkin olarak katılımı sağlanacaktır.

- Yeşil alanların artırılmasında toplumsal desteğin güçlü bir şekilde sağlanması ve bu desteğe doğrudan katılımın hane bazında yapılması amacıyla çeşitli uygulamalar gerçekleştirilecektir.

2.3.5 Şehircilik

Şehircilik alanında her ferdin ve yapının kendini ifade edebileceği bir sistem hayata geçirilmelidir. Bu nedenle Saadet Partisi, şehirleşmenin medeniyet değerlerimizin ışığında ve estetik kaygılarla inşa edilmesi gerektiğini temele almaktadır. Şehrin bütün unsurlarının; sade, israftan uzak, estetik niteliklere sahip olarak içinde yaşayanların mutluluk ve huzurunu esas alacak biçimde tesis edilmesi sağlanmalıdır.

- “Yatay şehirler” kavramsallaştırması ile ortaya konan geometrinin dayatmacı bir sistemin aracı olarak kullanıldığı ve ulaşımın insani diyalog ve iletişimin önüne geçtiği taklitçi bir usul değil; insanın, topografyanın ve nispetlerin öncelendiği tasarım ile “ufki şehirler” kurulacaktır.
- Şehirlerin oluşturulmasında evrensel ile yerel olan birleştirilecek, yerel bağlam, kodlar ve kültürel öğeler muhafaza edilerek ortak bir geleneğin inşası için çalışılacaktır.
- Önceliğin araç değil, insan olduğu alanlar oluşturulacaktır. Hane bazında “bahçe” eksenli çalışmalar ele alınacaktır.
- Şehir planlarının merkezi yönetimle uyumlu, kuşatıcı, sosyal ilişkileri güçlendirici, mahremiyeti esas alması, doğal ve farklı yaş gruplarına hitap etmesi sağlanacaktır.
- Nüfus yoğunluğunun azaltılması, şehircilik politikalarında esas amaçlardan biri olarak düşünülmelidir. Kentsel dönüşüm ile yoğunluğun artırılması değil, çarpık olarak şehre dâhil olan bölgelerin ıslahı gerçekleştirilecektir.
- Doğal ve tarihi dokunun korunması için gerekli düzenlemeler yapılacak fakat bu bölgeler donuklaştırılmayacaktır. Oran ve ahenk ilkeleri ile mümkün olan yapılaşma devam ettirilecek, doğal ve tarihi doku yaşatılacaktır.

- “Şehir vakıfları” gibi organizasyonların kurulması teşvik edilecek ve konu hakkında yasal düzenlemeler yapılarak mahalli yönetimler güçlendirilecektir. Bu uygulamalarla toplumsal bilinç geliştirilecek, şehir ile alakalı kararlarda sivil toplumun etkinliği artırılacaktır.

2.3.6 Mahalli İdareler

Küreselleşmenin hız kazandığı çağımızda kamu hizmetlerinin etkin, verimli ve hızlı olarak sunulabilmesi bakımından yerinden yönetim anlayışı güçlenmektedir. Türkiye’de demokrasinin derinleşmesi, katılımcı ve çoğulcu bir siyasi rejimin hayata geçebilmesi açısından yerel ihtiyaçlara göre yönetim sisteminin değişmesi gerekmektedir.

Yerel yönetimlerin gençlik ve spor, kültür, sanat, turizm ve çevre ile ilgili hizmetleri yapmak, hizmet sunumunda özür, yaşlı, düşkün ve dar gelirlilerin durumlarını gözetmek, sağlık, kültür hizmetleri için gerektiğinde tesis yapmak, kültür ve tabiat varlıkları ile tarihi dokunun ve kent tarihi açısından önem taşıyan mekânların korunması ve bu konuda her türlü önlem almak, yetişkinler, yaşlılar, gençler, kadın, aile, çocuklar ve engellilere yönelik her türlü sosyal, kültürel, ahlaki ve manevi hizmetleri yürütmek gibi başlıca faaliyetlerinin yanında yerel kaynakların üretime yönlendirilerek bölge istihdamının ve aynı zamanda halkın refahının artırılmasına katkıda bulunmak gibi vazifeleri de bulunmaktadır.

- Yerel yönetim reformuyla belediyelerimizin vatandaşlarımıza daha kaliteli hizmet sunabilmesi için yasal düzenlemelere ağırlık verilecek, bütçe disiplini başta olmak üzere büyükşehir ve ilçe belediyeleri arasındaki yetki kargaşası sona erdirilecek ve yereldeki sorunların ortak akıl, işbirliği ve ortak katılımı ile çözülmesine imkân sağlanacaktır.
- Şeffaf yönetim ve denetlenebilirlik unsurları sağlanarak yerel ve yerinde yönetimler güçlendirilecektir.
- Savunma, dış politika, adalet, iç güvenlik, vergi ve hizmetlerin koordinasyonu gibi genel ve zorunlu hizmetlerin dışında kalan merkezî idare görevleri, belli bir programla, illere ve mahallî idarelere devredilecektir.
- Belediyeler, anayasa ile garanti altına alınan “sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşam hakkı” ilkesine dayalı olarak sürdürülebilirlik, iklim dostu belediyeçilik ve yeşil şehir şeklinde olacaktır.

- Belediyeler çevreci,doğal dengeyi koruyan; tarım arazilerini, doğal ve kültürel kimlikleri ve yeşil alanları koruyan bir mantıkla iş yapmaları sağlanacaktır.
- Yerel ekonomik kaynakların ve potansiyelin değerlendirilerek bölgesel gelişme sağlanacak ve “Yerel Ekonomik Gelişme Programı” uygulanacak ve halkın refah seviyesinin artmasına katkıda bulunulacaktır.

2.3.7 Spor

Spor, toplumların hem sağlığının hem de nesillerinin korunması açısından önemlidir. Günümüzde sporun etkileşim alanı oldukça yüksektir. Sağlık, istihdam, kültür, endüstri, tanıtım-reklam, turizm ve ekonomi gibi birçok alanı kapsamaktadır. Bu yüzden spor alanına bütüncül politikalar oluşturmak önem arz etmektedir.

- Spor federasyonlarımızın kurumsal yapıları uluslararası standartlara yükseltilecek, spor kulüplerimiz başarıları oranında desteklenecektir.
- Sporcu ithal eden değil, ihraç eden ülke olabilmek için tüm çocuk ve gençlerimizi kapsayacak şekilde yetenek takip sistemi oluşturulacak, branşlara yönlendirme yapılarak spor eğitimi kurumsal hale getirilecektir.
- Sağlıklı bir nesil oluşturabilmek için spor tabana yayılacak, her bireyin hayat boyu sürdürebileceği en az bir branş ile tanıştırılması sağlanarak spor kültürü ve alışkanlığı yaygınlaştırılacaktır.
- Her türlü bağımlılıkla mücadelede sporun gücünden en üst düzeyde faydalanılarak zihnen, ruhen ve bedenen sağlıklı bireylerin topluma kazandırılması sağlanacaktır.
- Spor yatırımlarının planlanmasında halkımızın ihtiyaç ve talepleri ile tesislere erişimi dikkate alınacak, gelecek perspektifi de yapılarak atıl kalmayacak uygun lokasyonlara, en büyük, en ihtişamlı olan değil, ihtiyaca cevap verecek ölçüde tesisler yapılarak israfa kaçılmayacaktır.
- Tüm tesislerin maksimum verimlilikle kullanılabilmesi için gerekli önlemler alınacaktır.

- Engelli vatandaşlarımızın sporla sosyal hayata kazandırılması ve rehabilitasyonunun sağlanması ile engelli performans sporcularımızın gelişimi için gerekli tüm altyapı tesis edilecektir.

2.3.8 Medya

Gerek düşüncenin oluşturulması gerekse açıklanması aşamaları yönünden basın, en önemli araçlardan birisidir. Günümüzde basın, kamuoyunda etken bir araç olarak belirli bir düşünsel ortam oluşturulmasında önemli görevleri yerine getirmektedir.

Basın hem kamuoyu oluşturucu hem de oluşan kamuoyunun ifadesi olarak birbirini tamamlayan ve izleyen bir dizi işlevi üstlenmiştir. Basın hürriyeti özünde düşünce özgürlüğünden ayrı düşünülemez ve bu ikisinin bir arada değerlendirilmesi gerekmektedir.

- Doğru haber alma, doğruları ve gerçekleri bilme, doğru bilgiye ulaşma hakkı demokrasinin bir gereğidir. Bundan dolayı doğru bilgi ve haber alma hürriyetinin korunması sağlanacaktır.
- Basın özgürlüğü, kolektif bir özgürlük ve sosyal bir hak olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle özgür, bağımsız, çok sesli yazılı ve görsel basın ortamının oluşması sağlanacaktır.
- Medyayı denetleyen kurumların objektif kriterlerle hareket etmesi sağlanacak, bu kurumların medya üzerinde siyasi baskı aracı haline gelmelerine müsaade edilmeyecektir.
- Medyada tekelleşmenin önüne geçilerek güçlü, tarafsız, ilkel, demokratik bir medya ortamının evrensel boyutta kabul gören kriterler eşliğinde var olması sağlanacaktır.
- Yazılı ve görsel medya ile internet medyacılığının Anayasamızın kural ve ilkelerine, insanlığın evrensel değerlerine, toplumumuzun geleneklerine, farklı kültürel, dini ve etnik duyarlılıklarına, bireysel hak ve özgürlüklere saygılı biçimde yayın yapmaları için gerekli itina gösterilecektir.
- Yerel demokrasinin güçlendirilmesinde önemli işlevleri olan yerel görsel ve yazılı medyanın geliştirilmesi için gerekli destekler sağlanacaktır.

2.3.9 Kültür ve Sanat

Kültürel gelişimbireylerin katılımı, kültürel değerlerin ve farklılıkların özgür ve demokratik bir ortamda ilerlemesi ile sağlanabilir.

- Kültürel değerlerin koruma altına alınması ve gelecek kuşaklara aktarılması sağlanacaktır.
- Kültürel görecelik bakış açısıyla tek tipleştirmeden ve ötekileştirmeden her türlü toplumsal unsuru kucaklayacak toplumsal bir zemin oluşturulacaktır.
- Medeniyet anlayışımıza katkı sağlayacak her türlü kültürel faaliyet desteklenecek ve her platformda kültürel değerlerimizin tanıtılmasına önem verilecektir.
- Kültürel değerler ekonomik açıdan desteklenecek ve yapısal açıdan asli değerlerine uygun bir şekilde korunması için gerekli tedbirler alınacaktır.
- Geçmişte olduğu gibi bugünde dil, din etnisitegibibütün farklılıkların bir arada varlığını devam ettireceği kültürel bir atmosferin varlığı tesis edilecektir.
- Kültür ve sanat faaliyetleri, bireylere ve sivil topluma ait alan olarak koruma altında olacaktır.
- Yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarının ortak bir zeminde varlık gösterebileceği ve kültürel değerlerden eşit derecede sorumlu olabileceği kurumsal standartlar oluşturulacaktır.

2.3.10 Sosyal Güvenlik

Herkesin sürdürülebilir bir yaşam için geçim, barınma, sağlık ve eğitim giderlerini karşılama ve yaşadıkları toplum içinde başkalarına bağımlı olmadan insan haysiyetine yaraşır bir hayat standardına kavuşturulmaları için sosyal güvenlik çatısı altında olma hakkı vardır. Bu haklar devletin güvencesi altındadır. Sosyal güvenlik, sosyal bir devlet için önemli bir gelişmişlik göstergesidir. Sosyal devlet olmanın bir gereği olarak ayırt etmeksizin herkese insan onuruna yaraşır bir gelir düzeyi sağlanmalıdır.

Ülkemizde sosyal güvenlik sistemi 1990'lı yıllardan itibaren finansman açığı vermeye başlamış ve 2000'li yıllara gelindiğinde açık ciddi boyutlara ulaşmıştır. Sosyal güvenlik sistemini mali açıdan sürdürülebilir bir yapıya kavuşturmak amacıyla 2008 yılında önemli bir

reform yapılmıştır. Bu reformla primli sistemde daha fazla kalınmasını sağlamak için yaş yükseltilmiş, ödenen primlerin emekli aylığına katkısı azaltılarak daha düşük emekli aylığı bağlanması öngörülmüştür. Ancak reform geçen 10 yıla rağmen istenilen sonucu vermemiş Sosyal Güvenlik Kurumunun açıkları rekor seviyelere ulaşmıştır. Reform vatandaş üzerinde yüksek emeklilik yaşı ve düşük emekli aylığı hasarı bırakmıştır.

- Sosyal Güvenlik sisteminde orta ve uzun vadeli projeksiyonlar Türkiye'nin gerçeklikleri ile uyumlu şekilde yenilenecektir. Vatandaşımızın geleceği güntübirlik siyasi ranta kurban edilmeyecektir.
- Sosyal güvenlik sisteminin gelir kaynağı olan primler için uygulanan prim oranı ödenebilir seviyede değildir. Prim oranlarında iyileştirmeler yapılarak, prim tahsilâtı artırılarak Sosyal Güvenlik Kurumu açıkları azaltılacaktır.
- İnsan için ancak çalıştığının karşılığı vardır. Emeklilik koşulları kapsamlı biçimde yeniden düzenlenecektir. Emeklilik ve sigorta sistemindeki çelişkiler ortadan kaldırılacaktır.
- Emeklilik için prim günü ve yaş çelişkisi giderilecek, çeşitlendirilmiş opsiyonların tercih edilebildiği emeklilik sistemi kurulacak böylelikle emeklilikte yaşa takılma sorunu ortadan kaldırılacaktır.
- Emekli aylıkları arasında adil olmayan yapı aylık alıcıları arasında huzursuzluğa neden olmaktadır. Aynı gün ve aynı kazançlar üzerinden toplanan primlerden farklı emekli aylığı hesaplayan karmaşık bir sistem bulunmaktadır. Çalıştıkça emekli aylıklarının düşmesine neden olan aylık bağlama sisteminin yerine nimet-külfet dengesi sağlanmış olarak adil, kolay anlaşılabilir, belirlenmiş bir aylık bağlama sistemi kurulacaktır.
- Kurulacak modelde çalıştıkça aylık bağlama oranı artacak, daha yüksek kazanç daha yüksek karşılık görebilecektir. Aynı gün ve aynı kazançlı emekli aylıkları arasındaki fark ortadan kaldırılacaktır.
- Ülkemiz demografik bir dönüşüm geçirmekte ve yaşlı nüfus oranı gün geçtikçe artmaktadır. Genellikle ileri yaşlılıktan kaynaklanan sosyal bir risk olan bakıma muhtaçlık, büyük fedakârlıklarla aile fertleri ve yakınlarının bu ihtiyaçların karşılanması için yardımcı olmaları ile çözümlenmeye çalışılmaktadır. İlgililer çoğu

zamanda gerek mali bakımdan gerekse harcanan zaman nedeniyle kurumsal bakım hizmetlerine yönelmektedir. Kurumsal eksikliklerin giderildiği, insan onuruna yaraşır bir şekilde uygulanan, sosyal güvenlik sistemi içinde olacak şekilde tüm yaşlıları kapsayacak “Bakım Güvence Sistemi” kurulacaktır.

- İnsanımızın saygın, mutlu ve geleceğe ümitle bakarak yaşayacağı koşullar sağlanacaktır.

2.3.11 Çalışma Hayatı

İnsan onuruna yaraşır şekilde çalışmak, insanlık için çalışmak bolluk, bereket, huzur ve saadet getirir.

Çalışma hayatında barış, kardeşlik, işbirliği ve karşılıklı hakların korunması ve verimlilik esas olmalıdır. İnsanlar piyasa için değil, piyasa insanlar için ayakta tutulmalıdır. Piyasanın aktörleri şeffaf ve adil bir şekilde rollerini yerine getirmeli ve hak paylaşımında adil olunmalıdır.

İşsizlik doğrudan insanı, ailesini ve çevresini ilgilendirdiği için sadece ekonomik değil, aynı zamanda sosyal bir sorundur ve toplumsal huzuru doğrudan tehdit eder. Eğer insan istihdam edilirse normal şartlar altında tükettiğinden fazla üretir. Üretilen değer bir bölümü tüketilir ve tüketilmeyen kısmı tasarruf edilerek yatırımlara yönlendirilirse hem yeni iş imkânları oluşturulur hem de emeğin verimliliğini artıracak yeni araç ve gereçler keşfedilir ve geliştirilir. İşsiz iş bulunması hem işçiyi hem de ülkeyi zenginleştirir.

- Liyakatli ellerde yönetilen bir devlet ile hukuka dayalı adil düzenlemelerle belirlenmiş, özel sektör işbirliği ile ekonomik ilerleme sağlayarak istihdam sorunu köklü olarak çözüme kavuşturulacaktır.
- Asgari ücreti açlık sınırı üzerinden mukayese ederek yürütülmüş olan ücret politikaları aslında çalışanın sadece karnını doyuracak ücreti ifade etmekte olup alınının terinin karşılığının verilmediğinin göstergesidir. Emeğin hak mücadelesinde devlet, IMF, Dünya Bankası gibi kapitalizmin araçları olan kurumların dayatmalarını değil, işçinin yanında yer alacaktır.
- Çalışanın alınının terinin karşılığı beslenme, barınma, eğitim gibi en temel ihtiyaçlarını karşılayacak ücreti vermekle mümkündür. Hedefimiz açlık sınırı altında

kalan geliri ortadan kaldırmaktan öte yoksulluk sınırının altında kalan gelir bırakmamaktır.

- Kurumlar vergisinin mükelleflerinin çoğunun bu kurumlarda çalışan asgari ücretliden alınan yıllık vergiden daha düşük vergi ödediği ülkede yaşamaktayız. Öncelikli olarak asgari ücretten vergi alınmayacaktır. Bunun dışında ücretlilerden asgari ücret kadar ücretin vergi dışı bırakılması sağlanacaktır.
- Asgari ücret, açlık sınırı altından kurtarılarak milli gelirden adil pay alan insanca yaşam ücretine dönüştürülecektir. Böylece vatandaşlarımızın gelirleri artacak, bu durum diğer iş sahalarına da etki edecek ve artan toplam taleple birlikte işsizlik azalacaktır.
- Hiçbir kâr, işçinin canından daha kıymetli değildir. İşyeri çalışma koşullarının uluslararası normlarda, sağlık kriterlerine uygun ve insan onuruna yaraşır şekilde olmasının sağlanması ve denetlenmesi devletin görevleri arasındadır. Ülkemizde çok sık yaşanan aslında önlenbilir olan iş kazaları ve meslek hastalıkları konusundaki yetersizliklerin, ciddiyet ve kararlılıkla üzerine gidilerek bu alanda denetimler artırılacak, işbaşı uygulamalı bilinçlendirme faaliyetler başlatılacak ve özellikle riskli sektörlerin her an izlenmesine yönelik sistemlerle iş sağlığı ve güvenliği kültürü geliştirilecektir.
- Mevcut kıdem tazminatı düzeni az sayıda ücretlinin yararlandığı, kayıt dışılığı ve işsizliği tetikleyen, vasıflı işgücünü ise işyerine zincirleyen bir yapıya sahiptir. Çalışanların işten çıkarma veya isteğe bağlı işten ayrılma durumunda birikmiş kıdem tazminatları güvence altına alınacaktır.
- Ülkemizde doğmuş, ülkemiz için çalışmış, vergi ödemiş vatandaşlarımıza iktidarımızda “Temel Vatandaşlık Geliri” ödenecektir.
- Çalışma hayatında kadınlar, çocuklar, yaşlılar, engelliler gibi dezavantajlı gruplar için özel koruyucu tedbirler alınacak ve bu bağlamda işgücü niteliği taşıyan dezavantajlı sosyal gruplara yönelik pozitif ayrımcılık ilkesi doğrultusunda aktif istihdam politikaları uygulanacaktır.

2.3.12 İç Göç

İç göç sorununun bir ucunda insanların balık istifi yığıldığı kentler varken diğer ucunda terk edilen köyler, kasabalar ve şehirler vardır. Bu başa çıkılamayan ve yasal olarak da doğrudan engellenemeyen göç hareketinin önüne uzun vadeli ve kararlılıkla uygulanan politikalarla geçilebileceği muhakkaktır.

- Kamu ve özel yatırımların büyük bir kısmının net göç veren bölgelere taşınması teşvik edilerek etkin politikalar uygulanacak ve göç hareketleri dengelenerek tersine döndürülecektir.
- Bölgelerarası yatırım farklılıklarını azaltılarak kentlerdeki eğitim, sağlık ve altyapı hizmetlerinin kırsal kesimlerde de eşit uygulanması, kırsal alanlarda özellikle tarıma dayalı sanayi kollarının geliştirilmesi ve her yörenin kendine has ürünlerinin devlet tarafından daha fazla desteklenmesi sağlanacaktır. Kırsal alanda yerel kaynak ve hammaddelere dayalı imalat sanayi sektörleri devlet öncülüğünde kurulup teşvik edilecektir.
- Geri kalmış ve yoğun göç veren şehir ve bölgelerde istihdam odaklı etkin yatırım teşvik politikaları uygulanacak, “Devlet fabrika yapmaz!” anlayışı rafa kaldırılıp doğuda ve güneydoğuda yatırıma öncülük edilerek özel sektöre güven verilecektir.
- Bölgeler arası dengeler de gözetilerek orta ölçekli kentlerin yerleşim merkezlerinin dışında alt yapısı tamamlanmış kırsal kalkınmaya ya da orta ölçekli sanayiye olanak verilecek, yerleşim bölgeleri, cazibe ve büyüme merkezleri kurulacak, kalkınmada öncelikli iller hassasiyetle belirlenecektir.
- Göç veren bölgelerdeki mevcut fabrikalar zarar etseler dahi özelleştirilmeyecektir. Çünkü işsizlik neticesinde bölgede yapılacak sosyal yardımların maliyeti fabrikanın zararından kat kat fazla olmaktadır. Dolayısıyla sürekli fonlanarak ayakta tutulmaya çalışılan bir kırsal alan yerine kendi kaynaklarıyla kendi ayakları üzerinde durabilen yaşanabilir birimler, ülke ekonomisine katkı sunma noktasına gelen kırsal alanlar oluşturulacaktır.
- Anadolu insanının büyük kentlere göçünü teşvik eden, hayatı kolaylaştıran ama kalkındırmayan çılgın projeler yerine işsizlik sorunlarına yerinde çözüm arayan daha gerçekçi/akılcı projeler üretilecektir.

2.3.13 Sivil Toplum

Gelecek nesillerin refah ve mutluluğunu artıracak bir kalkınma yaklaşımı, ekonomik sosyal ve çevresel unsurların uyumunu sağlamayı hedefler. Böylelikle büyümenin getirileri, sosyal yapının güçlendirilmesine ve sürdürülebilir çevreye katkı sunar. Bu kapsamda şehir ve tüketici bilincinin geliştirilmesine yönelik politikaların planlanması ve uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi sivil toplum çalışmalarına bağlıdır.

- Güçlü, çeşitli, çoğulcu, sürdürülebilir bir sivil toplum için uygun ortamın oluşturularak sosyal ve ekonomik kalkınma süreçlerine toplumun tüm kesimlerinin daha etkin katılımı sağlanacaktır.
- Her alanda ilgili kuruluşlar arasında koordinasyon, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarının işbirliği artırılacaktır.
- Bilgi ve iletişim teknolojilerinin getirdiği fırsatları azami ölçüde kullanan, karar alma ve uygulama süreçlerinde esnek, katılımcı, şeffaf ve yeterli kurumsal kapasiteye sahip güçlü bir sivil toplumun varlığı öncelikli olacaktır.
- Dernek, vakıf, sendika ve tüm STK'ların kalkınma sürecine daha fazla katkı yapabilmeleri amacıyla gerçek ve tüzel kişilerin yapacakları mali desteklere yönelik vergisel teşvikler gözden geçirilecek ve geliştirilecektir.

2.3.14 Endüstri 4.0 ve Toplum 5.0

“Endüstri 4.0” olarak da bilinen 4. Sanayi Devrimi, endüstriyel internet sürecinin bir başlangıcıdır. Endüstri 4.0 mesleki ve teknik yönden üretim ve çalışma hayatını radikal bir biçimde değiştirmektedir. Dolayısıyla endüstriyel üretim sürecini daha çok akıllı makineler, sistemler ve ağları yöneteceği için, yeni teknolojik bilgilere sahip olan ve uygulayan ülkeler, küresel rekabet ortamında avantajlı konuma gelmektedir.

Mevcut küresel sistemin teknoloji üzerinden gerçekleştirdiği tahakküm yine teknolojinin gücü ile engellenebilir yahut etkisiz hale getirilebilir. Muhtelif savaş senaryoları için kullanılan teknoloji küresel barış için de bir fırsattır. Bunun için teknolojik güç insanlığın saadeti için önemli bir yer tutar.

Toplum 5.0 tabirini Endüstri 4.0'dan ayıran temel dayanak noktası bu minvalde ince bir bakış açısını yansıtmaktadır. Toplum 5.0 öğretme ve öğrenme biçimlerinin hızla değiştiği

teknoloji çağında insanı bilgi merkezli olarak makinelerle rekabet etmeye değil, değerler alanında üretim yaparak insanlığa faydalı olma çerçevesinde güçlü kılmanın yollarını aramaktır.

Bu minvalde eğitim; insanın insanla, toplumla, çevreyle ve başka yahut öteki yapılarla olan ilişkisini insani hüviyet ve beceriler çerçevesinde ele almalıdır. Bilgi ve istatistiklerin tek başlarına ruhu yoktur. Eğitim ile öğretilenler teknoloji ile elde edilebilenlerden farklı olmalıdır.

- Ahlak, sanat ve düşünce alanlarını ihtiva eden irfani becerilerin yeni teknoloji dönemi ile bağlantısı doğru kurulacaktır.
- Endüstri 4.0'ın sunduğu dijitalleşme imkânlarıyla ortaya çıkacak Toplum 5.0'ı, bilim ve teknoloji inovasyonu ile daha da zenginleştirmeyi hedeflerken, “Önce Ahlâk ve Maneviyat” ilkesini merkeze alarak insanın “akıl ve ruh” bütünlüğünü korumaya yönelik dengeleyici tedbirler de alınacaktır.

2.4 Sosyal Kategorilere Yönelik Politikalar

2.4.1 Kadın

Günümüzde en temel sorunlardan biri kadının toplumsal konumu ve haklarıdır. Bir yerde cinsiyet ayrımından dolayı bir ayrıştırma, aşağılama veya şiddet varsa orada insanlık sorunu var demektir.

Kadın ve erkeğin birbirine göre farklılıklarını tamamlayıcı bir özellik olarak değerlendiriyor, sağlam bir toplumsal yapı oluşturmanın gereği olarak görüyoruz.

- Kadınların temel hak ve özgürlükleri korunacak, onurlu ve şahsiyetli bir yaşam sürmeleri için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.
- Eğitim ve sağlık hizmetlerine eşit mesafede ve nitelikte ulaşmak ve yararlanmak her vatandaşın en temel hakkıdır. Özellikle kız çocuklarının ve kadınların eğitim ve sağlıklarının teminat altına alınması ülke geleceğine yapılacak en büyük yatırımdır. Bunun sağlanması için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.
- Ahlaki, sosyal, kültürel ve manevi değerlerimize uygun olarak yapılacak düzenlemelerle toplumun kadına bakış açısı yeniden şekillendirilecektir.

- Şiddet veya tacize karşı gerekli tedbirler alınacak ve kararlılıkla uygulanacaktır. Çalışma hayatında kadınlarımızın yaşadığı sözel, fiziksel ve psikolojik taciz ve “mobbing” gibi kadının maruz kaldığı uygulamalarla etkin şekilde mücadele edilecektir.
- Hem kentte hem de kırsal kesimde kadının en önemli sorunu, işi ile ailesi arasında yaşadığı ikilemdir. Çalışma hayatı kadın için adalet ilkesi çerçevesinde düzenlenecek, annelik hakkı ve aile birliğinin korunması için gerekli yasal düzenlemeler yapılacaktır.
- Sosyal hayatın her alanında kadınların günlük yaşamdaki ihtiyaçlarını karşılamak için gerekli ortamların sağlanmasına yönelik yasal düzenlemeler ivedilikle hayata geçirilecektir.
- Tüketim kültürünün ağırlıklı olarak kadın üzerinden teşvik edilmesini, kadının bir meta, cinsel bir nesne olarak kullanılmasını önlemek için caydırıcı hukuki düzenlemeler yapılacaktır.

2.4.2 Genç

Genç, bir ülkenin en büyük gücüdür.

Genç nüfus demografik açıdan avantaj sağlamasına rağmen bu dinamik imkân iyi değerlendirilemediğinde eğitilemeyen, istihdam edilemeyen ve küresel niteliklerle donatılmayan genç nüfus yüküne dönüşebilmektedir.

Ahlak ve maneviyatı önceleyen, kendine, çevresine ve dünyaya karşı sorumluluklarını bilen bir gençlik ülkemizin geleceğine ışık olacaktır.

- Düşünmeyi ve sorgulamayı merkeze alan, ayırım yapmaksızın her insanın temel hak ve hürriyetlerini teminat altına almanın gayretinde olan ve insanlığın gerçek problemlerine çözüm ve fayda üreten bir gençlik politikası ana hedefimiz olacaktır.

Nüfusumuzun büyük kesimini genç nüfus oluşturmaya rağmen toplumsal yaşamda gençlere önem verilmemektedir. Bugün Doğu, Güneydoğu ve İç Anadolu bölgelerinde küçük şehirlerde veya kırsal yerleşim alanlarında yaşayan gençlerimiz fırsat eşitsizliği ve imkânsızlıklar ile boğuşurken, metropollerde yaşayan genç nüfus ise emek sömürsü ve kültür yozlaşmasına maruz kalmaktadır.

Acımasız rekabet ortamına itilen gençler arasından fırsat eşitsizliği nedeniyle mücadeleyi sürdüremeyenler nefret ve şiddetin öznelere haline dönüşmekte, ahlaki olmayan ve çıkarıcı davranışın ödüllendirildiği izlenimi uyandıran örnekler yüzünden ise gençler üretimin enerjisi olacak yerde çöküntü alanlarının insan kaynağı olmaktadır.

- Gençlerimizin sosyal yaşama ve topluma adapte olabilmeleri için fırsat eşitliği tesis edilecek, hak ettikleri değeri görebilecekleri mesleki, kültürel ve sosyal programlar dâhilinde yetiştirilebilmeleri için gereken bütün imkânlar seferber edilecektir.
- Sınav sistemleri, gelecek kaygısı, şahsi menfaatler ve sürekli tetiklenen hazlar gençleri gerçek problemlerden uzaklaştırmaktadır. Eğitimin merkezine sınavlar değil, yeteneklerin ve eğilimlerin önceden tespit edilmesi alınarak gençler daha iyi yönlendirilecektir. Gençlere ehliyet, liyakat, nitelik, beceri gibi özellikler temel eğitim sürecinde kazandırılmış olacaktır.
- Fahiş sınav ücretleri kaldırılacak ve devlet, kamusal desteğe ihtiyaç duyan her gence eğitimin her kademesinde yeterli desteği sağlayacaktır. Eğitimden yoksun hiçbir genç kalmayacaktır.
- Genç işsizliğin yüksek olduğu ülkemizde güçlü, bağımsız ve reel bir ekonominin varlığından söz etmek mümkün değildir. Gençlerimizin öncelikli problemini işsizlik, dolayısıyla gelecek kaygısı oluşturmaktadır. Öncelikli istihdam hamlelerinde ihtiyacı karşılayabilmek için ara elemanların ve alanlarında uzman bireylerin yetiştirilmesi için adımlar atılacaktır.
- Gençlerimizin aile kurma noktasında yaşadıkları sıkıntılar ve gecikmeler toplumdaki bozulmaların temelini oluşturduğundan evlilik çağına gelmiş gençlerimizin yaşadığı zorlukları en aza indirmek için kamu desteğiyle aile kurmanın önündeki engeller ve zorluklar kaldırılacaktır.
- Madde ve teknoloji bağımlılığı ile mücadeleye öncelik verilecek, madde bağımlısı gençlerin sosyal yaşama katılımını sağlayacak gerekli rehabilitasyon hizmetlerinin kapasitesi artırılacaktır.
- Sosyal, kültürel ve sportif etkinliklere ebeveynlerin de katılımının sağlandığı etkin bir süreç yürütülecektir.

- Gençlerin kötü alışkanlıklardan korunması için gerekli her türlü önlemlerle birlikte, gençlerin aile içinde milli ve manevi değerlerimize bağlı gençler olarak yetişmelerini sağlayacak bütün tedbirler alınacaktır.

2.4.3 Çocuk

Bütün toplumların temelini ve geleceğini oluşturan çocukların iyi bir yaşam sürmesi ülkeler açısından önem teşkil etmektedir. Toplumların geleceği olarak çocukların karşılaştıkları sorunların değerlendirilmesi ve bu sorunlara ilişkin çözümlerin üretilmesi de hayati önem taşımaktadır.

Çocuk, bedensel ve ruhsal gelişimini henüz tamamlamadığı için özel politikalara ihtiyaç duyar. Henüz gelişimini tamamlamamış olmaları çocukları bir risk grubu haline getirmektedir. Kendini koruma olanağından yoksun bulunan çocukların öncelikle beden ve zihin bütünlüğünün korunması toplumla birlikte devletin de görevi olarak kabul edilmelidir.

- Çocuklarımızın ve gençlerimizin ailelerinin mali gücüne bağlı olmadan en iyi eğitimi almaları için gerekli altyapı oluşturulacaktır. Bundan dolayı eğitimde fırsat eşitliği sağlanacak, hiçbir çocuk eğitim sistemi dışında bırakılmayarak, bu amacın gerçekleştirilmesi için gerekli olanaklar sağlanacaktır.
- Okul öncesi eğitime devlet desteği verilecektir.
- Çocuklar kent hayatının içinde giderek sıkışmakta ve karmaşıklaşmakta, kendilerine alan bulamamakta, bu da onların fiziksel, psikolojik ve sosyal gelişimlerine negatif yönde etki etmektedir. Bu nedenle çocukların zamanlarını verimli geçirmeleri için kültür, sanat, gezi, spor ve atölye çalışmaları gibi sosyal projeler geliştirilecek, çocukların sosyal ve üretken olmaları sağlanacaktır.
- Çocukların temel hakkı olan oyun hakkının tüm çocuklar için geçerli olduğunun bilincinde olarak, çocuk dostu şehir politikalarının uygulanacaktır.
- İş hayatında çocuk emeğinin sömürülmesinin önüne geçilecektir.
- Sokakta yaşayan veya kimsesiz olan çocuklara devletin bakım ve koruması yeterli düzeyde yapılacaktır. Bu amaçla özel hizmet birimleri oluşturulacak; bu konuda sunulacak hizmetlere yerel yönetimlerin ve sivil toplum kuruluşlarının da katkı vermeleri sağlanacaktır.

- Büyük kent merkezlerinde çocuk misafirhanelerinin sayıları arttırılacak, nitelikleri geliştirilecektir.

2.4.4 Engelli

Engelli vatandaşlarımızın toplumsal hayata fizikî, çevresel, sosyal, ekonomik, siyasî ve kanunî engellerle karşılaşmadan tam katılabilmeleri adalet ilkeleri açısından tartışmasız bir haktır.

- İstihdam, eğitim, spor, turizm, sağlık, kültür gibi alanların önündeki bütün engeller ortadan kaldırılacak, ulaşılabilirlik ve erişilebilirlik, soysal dayanışmanın temel dayanağı olacaktır.
- Engelli dostu aktif istihdam politikaları kapsamında işgücü niteliği taşıyan engellilere en uygun meslekî eğitim programları sunulacak, emek piyasasında ve kamu sektöründe pozitif ayrımcılık ilkesi gereğince iş imkânları sağlanacaktır. Ağır derece engelli işgücü için korumalı işyerleri oluşturulacaktır.
- Bakıma muhtaç engelli çocuk veya yetişkine sahip olan aile fertlerine sosyo-ekonomik destek ve profesyonel bakım hizmetleri sağlanacaktır.
- Engelli çocukların eğitimi, fırsat eşitliği ilkesi kapsamında engellilik tür ve derecelerine göre ya kaynaştırma, ya da özel eğitim yoluyla gerçekleştirilecektir.

2.5 Güvenlik

İnsanlığın temel ihtiyaçlarından bir tanesine işaret eden güvenlik kavramı; kişi güvenliğinden şehirlerin güvenliğine, ülke güvenliğinden uluslararası sistemin güvenliğine kadar geniş bir alanı içermektedir. Dolayısıyla güvenliğin tesisi de birçok alanda uygulanacak çeşitli politika ve stratejileri kapsamak durumundadır. Günümüz dünyasında güvenlik politikalarının uygulanması ve güvenlik stratejilerinin hayata geçirilmesinin ana aktörü olarak devletler yer almaktadır.

Devletin en temel görevlerinden birisi de her türlü tehdide karşı vatandaşının güvenliğini temin etmek ve bu hususta gerekli tedbirleri almaktır. Bu tedbirler sınır güvenliğinin sağlanmasından adli suçlarla mücadeleye kadar bir dizi alanı kapsamak zorundadır.

Diğer yandan insan güvenlik ihtiyacı olan bir varlık olmasının yanı sıra irade sahibi bir varlık olarak özgürlük kavramı ekseninde diğer canlılardan ayrılmaktadır. Güvenlik içerisinde olsa dahi özgürlükleri kısıtlanmış bir insan kendisini insan kılan vasıflardan en önemlisini yitirmiş olmaktadır.

Saadet Partisi güvenlik ve özgürlük kavramlarını birbirinin alternatifi olarak değil birbirini tamamlayan unsurlarolarak kabul etmektedir. Özgürlük ve güvenlik bir ikilem değil, dengeli bir şekilde tesis edilmesi gereken iki temel insan hakkıdır. Ne özgürlükten ne de güvenlikten feragat edilemez. Bu nedenle vatandaşlarımızın güvenlikleri tesis edilirken özgürlükleri teminat altına alınmalıdır.

2.5.1 İç Güvenlik

Kamu düzenini korumak ve iç güvenliği sağlamak devletin vatandaşlarına karşı asli sorumluluklarından biridir. Devlet vatandaşının can ve mal güvenliğini temin etmekle mükellef olduğu gibi vatandaşlar arasında birlikte yaşama kültürünün, dostluk ve kardeşliğin geliştirilmesi, huzur ve güven ortamının tesis edilmesi ile de yükümlüdür.

İç güvenlik politikaları adli suçlarla mücadele, suçluların cezalandırılması, terörizmle mücadele, kişisel verilerin korunması gibi birçok başlığı içermesi nedeniyle kapsamlı, bütüncül, sürdürülebilir bir bakış açısına sahip olunmalıdır.

İç güvenlik hizmeti sunulurken insan haklarının, insan onurunun ve haysiyetinin korunmasına azami dikkat gösterilmesi esastır. Özel hayatın gizliliği, adil yargılanma, masumiyet karinesi, suçun şahsiliği, işkence ve kötü muamelenin yasak olması gibi temel ilkeler güvenlik politikalarının vazgeçilmez unsurlarını teşkil etmektedir. Bundan dolayı vatandaşların güvenliği herhangi bir suç ithamına maruz kaldıklarında yargıya duydukları ve haklarının muhafaza edileceğine yönelik sahip oldukları güvenle doğrudan ilişkilidir.

- Şehirlerimiz 24 saat boyunca insanımızın güvenlik endişesi taşımadan yaşayabilecekleri hale getirilecektir.
- Suça yönelik önleyici politikalar hayata geçirilecektir. Suç işlendikten sonra suçluyu cezalandırmak yerine, suçu ortaya çıkaran sosyo-ekonomik nedenleri ortadan kaldırmayı önceleyen bir güvenlik stratejisi hayata geçirilecektir.

- Taciz, tecavüz, cinayet, gasp, hırsızlık, yankesicilik gibi vatandaşlarımızın huzur ve güvenliğini tehdit eden suçlara yönelik cezai müeyyidelerin caydırıcılığı artırılabacaktır.
- Gençlerimizin sağlığı ve geleceği için büyük bir tehdit olan uyuşturucu ile mücadele tavizsiz ve kapsamlı bir şekilde yürütülecek ve uyuşturucunun üretimine, dağıtımına ve satışına yönelik önleyici tedbirler etkin olarak alınacaktır.
- Ülkemizin maruz kaldığı yoğun göçün ilerleyen süreçte suç örgütleri tarafından istismar edilmemesi için sığınmacılara yönelik olarak entegrasyon ve rehabilitasyon politikaları hayata geçirilecektir.
- Kişisel verilerin korunmasına önem verilecek, bu bilgileri yayanlara yönelik yaptırımlar kararlı bir şekilde uygulanacaktır.
- İç güvenlik sağlanırken insan haklarından ve hürriyetlerinden asla taviz verilmeyecek işkence ve kötü muameleye müsamaha gösterilmeyecektir.
- Kesin mahkeme kararı olmadan hiç kimse suçlanmayacak, adli ve idari işleme maruz bırakılmayacaktır.
- Terör ve suç örgütlerine karşı çok boyutlu ve bütüncül bir mücadele politikası izlenecektir. Sadece operasyonel mücadele ile yetinilmeyecek; şiddeti, çatışmayı ortaya çıkaran sosyal, ekonomik, psikolojik şartlar da ortadan kaldırılacaktır.
- Suçlarla mücadele sadece güvenlik güçlerine bırakılmayacak, bu alanda sosyo-ekonomik politikalar üreten ve stratejiler geliştiren farklı disiplinleri de içinde barındıran sivil toplum kuruluşları desteklenecektir.

2.5.2 Dış Güvenlik

Günümüz dünyasında ülkelerin güvenliği sınır dışında başlamakta, vatandaşların huzur ve güven ortamında yaşaması sadece içeride asayişin sağlanması ile temin edilememekte ve sınır güvenliğinin sağlanmasından bölgesel istikrara ve küresel güvenliğe kadar pek çok alanı kapsamaktadır.

Türkiye'nin içinde bulunduğu coğrafya ve tarihsel gerçekler, kuvvetli bir savunma gücünü zorunlu kılmaktadır. Ülkemize yönelik tehditlere karşı gerek siyasi alanda gerekse

askeri alanda mücadele etmek ve askeri gücü sürekli hazır olarak muhafaza etmek gerekmektedir. Bu noktada Türk Silahlı Kuvvetlerinin yapısal ve işlevsel olarak en üst düzeyde bulunması önem arz etmektedir.

Savunma gücümüzün üstünlüğü sadece sayısal üstünlükle değil, aynı zamanda modern silah ve üstün teknolojiye sahip araç ve gereçlerle teçhiz edilmiş, en mükemmel şekilde eğitilmiş, maneviyatı yüksek bir orduyla mümkündür. Silahlı Kuvvetlerimiz, ülkemizi her zaman dış tehditlere ve saldırılara karşı koruyacak caydırıcı bir güç, bölgenin ve dünyanın barışı için de bir teminattır. Bundan dolayı silahlı kuvvetlerimiz mutlak surette iç politika çekişmelerinin dışında tutulması gerekmektedir.

Diğer yandan askeri gücün yanı sıra kurulacak bölgesel ve küresel ittifaklarla ülkemize yönelebilecek dış tehditlere karşı caydırıcı tedbirler hayata geçirilmesi gerekmektedir. Bu noktada bölgesel istikrarın sağlanması ve muhafaza edilmesi ülkemizin güvenliği açısından kritik bir önemi haizdir.

- Komşu ülkelere siyasi ve diplomatik müzakere süreçlerinin işlemlerine azami gayret gösterilecek, siyasi gerilimleri yatıştırmaya çalışan bir rol üstlenilecektir.
- Bölge ülkeleri, İslam ülkeleri ve Türk dünyası ile askeri işbirliği alanları genişletilecektir. Bölgesel ittifaklar ve ekonomik, siyasi, askeri işbirliği zeminleri artırılabilecektir.
- Türk Silahlı Kuvvetleri her türlü siyasi tartışmanın uzağında tutulacak, ordumuzun ülke savunmasına odaklanması sağlanacaktır.
- Türk Silahlı Kuvvetleri son teknoloji teçhizat ile donatılacaktır.
- Türk Silahlı Kuvvetleri askeri teknolojide dışa bağımlılıktan kurtarılacak, bütün ihtiyaçları ülkemiz içerisinde tamamen yerli olarak üretilir hale getirilecektir.
- Türk Silahlı Kuvvetlerine subay ve astsubay yetiştiren okullar yeniden yapılandırılacak ve ordumuzun ihtiyaç duyduğu nitelikli kadrolar yetiştirilecektir.
- Sınır güvenliğini sağlamaya ve yasadışı geçişleri önlemeye yönelik tedbirler artırılabilecek ve bu konuda teknolojiye üst düzeyde istifade edilecektir.

2.5.3 Savunma Sanayi

Ülkelerin güvenliği ve tam bağımsızlığı ancak yerli savunma sanayilerinin varlığı ve kendi teknolojisini üretebilmesi ile mümkündür. Pek çok hadise göstermiştir ki Türkiye'nin kendi silah ve savunma teknolojisini geliştirmesizorunludur.

Saadet Partisi olarak ana hedefimiz, savunma sanayinde dışa bağımlılığın ortadan kaldırılabilmesi için gerekli orta ve uzun vadeli programlar hazırlayarak ihracat potansiyeline ve dünya piyasalarında rekabet gücüne sahip, teknolojik bakımdan diğer bütün ülkelerin önüne geçecek, dost ve müttefik ülkelerle dengeli işbirliğini mümkün kılan bir milli savunma sanayinin oluşturulmasıdır.

- Türk Silahlı Kuvvetlerinin silâh ve teçhizatı, en üst düzeyde milli kaynaklardan karşılanarak modernize edilecek, ateş ve tesir gücü artırılabacaktır.
- Ülkemizde bir kısmı üretilen silah ve askeri teçhizat tamamen yerli hale getirilecektir.
- Savunma sanayine yönelik Ar-Ge çalışmaları desteklenecektir. Bu konuda özel sektör teşvik edilecek aynı zamanda devlet eliyle de söz konusu faaliyetler icra edilecektir.
- Savunma sanayi alanında teknoloji yoğun bir çalışma prensibi benimsenecek ve bu alanda akademi, ordu, özel sektör işbirliği ve koordinasyonu sağlanacaktır.
- Dost ve müttefik ülkelerle savunma sanayinde ortak çalışmalar gerçekleştirilecektir.

3. DÜNYA VİZYONUMUZ “YENİ BİR DÜNYA”

3.1 Genel Değerlendirme

Bugün artık iletişim araçlarının çeşitliliğinin de artmasıyla, ülkeler dış politikalarında karşılıklı etkileşimin çok yoğun olduğu bir dönem yaşamaktadır. Bugün karşı karşıya kaldığımız herhangi bir sorunun mutlaka dış kaynaklı bir ayağı olduğu ortadadır. Böylesine karmaşık bir uluslararası siyasi atmosferde ancak adımlarını doğru atan, sağlam öngörülerle hareket eden ülkelerin süreçleri başarıyla yürütebilecekleri çok açıktır.

Her şeyden önce Saadet Partisi olarak şunu ifade edelim ki, kendimiz için iyi dileklerimiz, talebimiz neyse bütün insanlık için de odur. Barış ve huzur içinde yaşamak bütün insanlığın en doğal hakkıdır. Bunun için gerekli olan tek şey gücü kutsamak değildir. Her hal ve şart altında doğru olanı yapmak, gücün karşısında haklının yanında durmak en önemli başlangıç noktasıdır.

İnsanlık maalesef bugün geçmişte yaşananlardan gereken dersleri almamış gibi hareket etmektedir. Geçen yüzyılda milyonlarca insanın hayatını kaybettiği iki dünya savaşı ve devamında oluşan iki kutuplu dünya çok acı bedeller ödenmesine sebep olmuştur. Kıt kaynaklarla sınırsız ihtiyaçların karşılanması gibi insan doğasının doyumsuzluğu üzerine kurulan sistem, her türlü sömürüyü, adaletsizliği meşru hale getirmiştir. Teknolojik gelişmelerin sağladığı bunca imkâna rağmen, kaynakların dengesiz kullanılması sonucunda, insanoğlu yoksulluklar ve açlıklarla boğuşmaktadır. Suç oranlarındaki artış, aile kurumuna yapılan saldırılar, çevre tahribatı gibi sayısız problemlerin olumsuz sonuçlarının her geçen gün kendisini daha da hissettirmesi, bu türden sorunların ortadan kalkacağını bekleyenleri hayal kırıklığına uğratmaktadır.

Yeni teknolojik gelişmelerle ve özellikle iletişim devrimiyle, gözler bu yüzyıla çevrilmiş durumda ama neredeyse ilk çeyrek tamamlanmış olmasına rağmen şimdiden beklentilerin boşa çıkacağına dair endişeler artmaktadır. Düşünceden bilime, teknolojiden ekonomiye, toplumsal ilişkilerden siyasete dünya adeta yeniden kuruluyor, yeniden yapılıyor ama üzücü olan şudur ki; bu yapılanma yine gücü ellerinde bulunduranların pozisyonlarını korumaya dönük, ümitleri kıran ve ırkçı emperyalizmi daha da kalıcı kılmaya odaklanmış hale gelmiştir.

Hâlbuki insanlık ne çektiyse bu anlayıştan çekmiştir. Güce boyun eğmeyen, daha âdil, daha insancıl, daha uygar bir dünya özlemi ve arayışı hala devam etmektedir. Ne var ki, dünya ekonomisi ve siyasetinde oluşan yeni dengeler, kuşkuları ve endişeleri de beraberinde getirmektedir. Özellikle Arap Baharı ile halkların haklı taleplerinin istismar edilmesi sonucu ortaya çıkan iç savaş, çatışma ve kargaşa ortamı dünyanın merkezi konumunda olan bölgemizi daha da içinden çıkılmaz noktalara sürüklemiştir.

3.1.1 Dünyada ve Bölgemizdeki Tehditler

Türkiye merkeze alınıp 360 derece daire çizilse, her bir coğrafyanın sigortasının bu topraklar olduğu rahatlıkla görülebilecektir. Tarihin derinliklerinden, Selçuklu'dan, Osmanlı'dan günümüze kadar ilmek ilmek işlenen güçlü bağların varlığı ortadadır. Bu durum doğru değerlendirildiğinde Türkiye için en önemli avantaj olacağı görülecektir. Hal böyleyken bu coğrafyadaki en küçük bir olumsuzluğun aynı zamanda muhatabının doğrudan Türkiye olduğu da muhakkaktır.

“Büyük Ortadoğu Projesi” (BOP) gibi haritaların yeniden çizilmesini, etnik ve mezhepsel fay hatlarını harekete geçirmeyi hedefleyen plan, bölgedeki bütün ülkeleri tehdit ve tedirgin etmektedir. ABD eski Dışişleri Bakanı tarafından Rice tarafından ilan edilen bu proje bölge ve dünya barışı için en büyük tehdittir. Fas'tan, Endonezya'ya kadar 22 İslam ülkesinin sınırlarını değiştirmeyi hedefleyen bu proje aynı zamanda Nil'den Fırat'a kadar bölgeyi Arz-ı Mev'ud yani “Vadedilmiş Topraklar” adı altında Büyük İsrail Projesi kurma planıdır.

Bosna'da yaşanan soykırımın ardından bugün sular durulmuş gibidir ama bu durum Balkanlardaki istikrarsızlığın giderildiği anlamına gelmemektedir. Dayton Anlaşması belki savaşı durdurmuş ama Bosna Hersek'teki riskleri ortadan kaldırmamıştır.

Kosova'nın bağımsız bir ülke olarak yoluna devam etmeye çalıştığı bir ortamda Belgrad ile yaşanan gerginlikler Balkanlar için bir başka risk olarak varlığını sürdürmeye devam etmektedir. Türkiye tarihi, dini ve kültürel bağları olan bu coğrafyayla her zamankinden daha fazla ilgilenmek durumundadır.

Orta Asya ülkelerinin bölgesel gerçeklere göre adım atma gayretleriyle beraber kendi ayakları üzerlerinde durma yolunda gösterdikleri çaba önemlidir. Azerbaycan topraklarının hala önemli bir bölümünün BM kararlarına rağmen Ermenistan'ın işgali altında olması bölge

sorunlarının başında gelmektedir. Dağlık Karabağ'da işgal devam ettiği müddetçe bölgesel tansiyonun düşmesi mümkün olmayacaktır.

Ukrayna üzerinden NATO, AB ve Rusya arasında yaşanan çekişmelerde Türkiye'yi yakından ilgilendiren başlık Kırım'ın statüsüdür. Türkiye'nin önemli bir bölgesel aktör olarak Rusya ile ilişkilerini iyi götürmek istemesi normaldir. Ancak Kırım'ın Rusya tarafından ilhak edilmesi konusu Kırım Tatarlarının bundan nasıl etkileneceği sorusunu beraberinde getirmiştir. Kırım'ın geleceğinde Tatarların durumu mutlaka takip edilmeli ve gereken adımların atılması sağlanmalıdır.

Türkiye'nin bugün en önemli baş ağrısını Suriye'de yaşanan olumsuzluklar oluşturmaktadır. En uzun sınıra sahip olduğumuz Suriye'de yaşanan iç savaş doğrudan Türkiye'yi etkilemektedir. Mevcut sorunun bu noktaya gelmesinin sebebi Irak'ta hem 1991 - 1. Körfez Savaşı'nda, hem de Irak'ın 2003 yılındaki işgalinde yaşananlardan ders alınmamasıdır. Bu süreçlerde yaşananlar aslında bölgede yapılmak istenenlerle ilgili çok açık deliller sunmaktadır. Bunlara rağmen Suriye meselesine emperyalist açıdan bakan güç odaklarının tuzaklarına düşülmüştür. Türkiye'nin terörle mücadelesi Suriye'de ortaya çıkan istikrarsızlıktan doğrudan etkilenmiştir. Sorunun çözümü bölge ülkelerinin bir araya gelmesiyle mümkündür. Aksi takdirde emperyalist güçlerin uzun yıllar sürebilecek kaos planıyla bölgede kan ve gözyaşı akmaya devam edecektir.

Libya bugün en az ikiye bölünmüş, aşiretlerin bilek güreşi yaptıkları bir ülke haline gelmiştir. Güç sahipleri Libya'nın istikrarsız bir şekilde kalmasını istemektedirler. Libya'daki sorunun evirileceği bu durum Türkiye tarafından öngörülemedi, bunun sonucunda ise Libya'daki etki alanımız daha da azalmıştır.

Adına türküler yakılan Yemen ise tam bir mezhep çatışmaları için laboratuvar haline sokulmuştur. Kanaatimiz odur ki Yemen'in sürüklendiği iç çavasın nedeni Babül Mendeb boğazının kontrolde tutulma isteğidir. Dünya petrol ticaretinde önemli bir geçiş noktası olan Babül Mendeb Amerika ve Avrupa'nın ihtiyaçları için hayati bir boğazdır. Yaşanan çatışmaların merkezinde onların bu bölgeyi çevreleme hedefleri vardır.

Mısır'da 7000 yıllık tarihte seçilen ilk sivil cumhurbaşkanı Mursi'ye yapılan askeri darbe sonrası bugünkü yönetim halkının sorunlarına odaklanan değil, İsrail ve küresel güçlerin planlarının uygulayıcısı konumuna gelmiştir.

Sudan bölünmenin ardından hala kendisini tam anlamıyla toparlayamamıştır. Beşir yönetiminin halk ayaklanması neticesinde devrilmesiyle yeni yönetimin nasıl bir yol izleyeceğine dair net bir manzara ortaya henüz çıkmamıştır.

Tunus devrimin başlatıcısı olmasına rağmen Arap Baharı sürecinde yaşanan olumsuzluklardan en az etkilenen ülkelerden biri olmuştur. Ancak bugünkü barış ortamından rahatsız olan çevrelerin varlığı da bilinmektedir. Umut ediyoruz ki Tunus halkının bir arada yaşama iradesi dışarıdan yapılan müdahalelerin önüne geçecektir.

İslam ülkelerinin kendi sorunları arttıkça Filistin'e bakışları zayıflamakta ve bu can alıcı sorun daha da derinleşmeye devam etmektedir. ABD'nin elçiliğini Kudüs'e taşıması ve şimdi de "Yüzyılın Anlaşması" aldatmacası ile Filistin'i geri dönülmesi zor bir tünele sokmaya çalışma planları bu sorunu oldubittilere esir etmek anlamına gelmektedir.

Keşmir de Filistin'le yaşıt bir sorun olarak hala çözüm beklemektedir. Hindistan'ın Cammu Keşmir'in statüsünü değiştirme girişimi ateşe benzinele yaklaşmaktan başka bir şey değildir.

Doğu Akdeniz, Ege ve Kıbrıs'ta yaşanan gelişmeler Türkiye'yi kuşatma harekâtına dönüşmüştür. Bütün bu yaşananların dönüm noktasının 2004 Annan Referandumu olması tesadüfî değildir. Bu tarihten sonra Güney Kıbrıs'ın Avrupa Birliği tarafından bütün aday temsil üye yapılması tam bir tuzak olmuştur. Kıbrıs'ta AB'ye üyelik adına yapılan hatalar, o yıldan beri ne üyelik konusunda bir mesafe kat edilmesini sağlamış ne de KKTC'nin tanınmasına katkı sağlamıştır. Bir de serbest dolaşım beklentisi ve Suriye üzerinde yaşanan tartışmalarla, sığınmacılar meselesinin aynı kefeye konulması, Türkiye'nin Avrupa için koruma kalkanı olması gibi bir algıya hizmet etmektedir. Terör örgütlerinin Vesayet Savaşları'nın ana aygıtları haline dönüştürüldükleri bir ortamda, Türkiye tam da yanı başında oluşturulmak istenen istikrarsız ortamın doğrudan tehdidi altındadır. Küresel güçlerin destekledikleri terör örgütleri sistematik bir şekilde, kısa ve uzun vadeli planların bir parçası haline getirilmişlerdir.

Afganistan, Rus işgalinden bu yana bir türlü barış ve huzura kavuşamamış, Rusların Afganistan'dan çıkarılmasından sonra yaşanan olumsuzluklar ve iç anlaşmazlıklar Amerika'nın Afganistan'ı işgaline sebep olmuş o günden bugüne de iç barış sağlanamamıştır. Bölgedeki istikrarsızlık halen devam etmektedir. Türkiye'nin üzerine düşen görev, yakın tarihi bağlarımızın bulunduğu bu coğrafyadaki mevcut durumun kalıcı olmasının önüne

geçebilecek adımları atmaktır. Büyük Ortadoğu gibi İslam ülkelerinin idam fermanı olarak hazırlanan projenin Afganistan'a da uzandığı göz ardı edilmemelidir.

ABD ve müttefiklerinin, “Genişletilmiş Ortadoğu Projesi” adı altında, İslam dünyasına karşı sürdürdükleri kanlı işgal politikaları dünya barışını çok ağır bir şekilde tehdit etmeye devam etmektedir. Aynı şekilde, İsrail’in, yetmişen fazla Birleşmiş Milletler kararına rağmen, sürdürdüğü saldırganlık, soykırım ve genişleme politikası bölge ve dünya barışı için sürekli ve açık bir meydan okumadır.

ABD ve müttefiklerinin, Irak’ı haksız işgalleri ve işgalden sonra her türlü uluslararası anlaşmayı hiçe sayarak yaptıkları insanlık dışı uygulamalar, Irak’ta kışkırtmaya çalıştıkları etnik ve mezhep tabanlı çatışmalar ve yapılanmalar, bölgenin huzura kavuşmasının önündeki en büyük engeldir.

Irak’tan sonra, bölge halklarının haklı taleplerinin istismar edilmesine dönüşen Arap Baharı ile bu coğrafya tam bir ateş topuna dönüştürmüştür. Hürmüz Boğazı’nda yaşananlar ise bölgenin dünyayı derinden etkilemesi muhtemel senaryolarını daha net ortaya koymaktadır.

Dünya ve bölge barışı üzerindeki bu tehditler, konumu ve geçmişi dikkate alındığında Türkiye’yi de derinden etkileyecek potansiyele sahiptir. Bu tehditlere karşı Türkiye, bölge ve dünya devletleri ile işbirliği içerisinde gerekli tedbirleri almalı ve kendi güvenliğini sağlamak için gerekli adımları atmalıdır.

“Yeni Bir Dünya” idealini programında ifade eden tek siyasi parti olmamız sebebiyle, âdil temellere dayanılarak kurulacak olan yenedünyada, huzur ve barışın sağlanması her türlü altyapıya sahip olduğumuzun bilinmesini isteriz.

“Yeni Bir Dünya” ideali aynı zamanda ABD eski başkanı Bush’un “Yeni Dünya Düzeni” adı altında özellikle 11 Eylül 2001 sonrası yapmaya çalıştığı savaş, çatışma ve kargaşa düzeninin de panzehridir.

21. yüzyılda barışın tesis edilebilmesi ve âdil bir uluslararası düzenin kurulabilmesi için, insanlığa acıyı, savaşları, yoksulluğu, kültürel yozlaşmayı, sosyal bunalımları ve çevre tahribatını yaşatan 20. yüzyılı çok iyi tahlil etmek zorundayız.

3.1.2 Türkiye'nin Önemi

Zengin tarihi mirasının yanında Türkiye, dünyanın merkezinde, üç kıtanın birleştiği yerde, Balkanlar, Kafkaslar ve Ortadoğu gibi dünyanın en sorunlu bölgelerine komşu; ama aynı zamanda enerji ve ticari yolların kavşak noktasında, çok önemli bir konumda bulunmaktadır.

Türkiye, tarihte olduğu gibi, bu müstesna jeopolitik konumunun yanında genç, dinamik, yetişmiş insan gücü ve tabii kaynakları ile dünyanın ilgi odağı olmaya devam eden bir ülkedir.

Partimiz; barış, diyalog, adalet, eşitlik, işbirliği, insan hakları, özgürlükler ve demokrasi ilkelerine dayanan politikalarla Türkiye'nin sahip olduğu bu potansiyellerini insanlığın faydası için kullanmakta kararlıdır. Bu suretle:

- Türkiye, batılı ülkelerle gireceği dengeli ilişkilerle; refahın yanında özellikle barış, insan hakları ve demokrasi gibi değerlerin tüm dünyada gelişmesine katkıda bulunacaktır.
- Türkiye, kuzeyinde yer alan ülkelerle, başta ekonomi olmak üzere, her sahada işbirliğini geliştirmesi ve yukarıdaki ilkelerin bu ülkelere de benimsenmesine yardımcı olmak suretiyle, adil bir uluslararası sistemin kurulmasına katkılar yapacaktır.
- Türkiye, doğusunda bulunan tarihi, manevî ve soydaşlık bağlarıyla bağlı olduğu Türk Cumhuriyetleri ile de her türlü ilişkileri en ileri düzeye taşıyarak, bu kardeş ülkelerin kurulacak adil uluslararası sistemde daha da güçlü bir şekilde katkıda bulunmalarına yardımcı olacaktır.
- Türkiye, aynı şekilde, doğu ve güneyindeki tarihî ve manevî bağlarla bağlı olduğu Müslüman ülkelerle de, her sahada en ileri derecede işbirliği içinde olmak suretiyle, yoksulluğun kalkması, hakkın ve adaletin hâkim olması için gerekli katkılarda bulunacaktır.
- Yeni Bir Dünya'nın çekirdek kuruluşu olan D-8 atılımı çerçevesinde, kalkınmakta olan ülkeler arasında en ileri derecede yardımlaşma ve işbirliğinin sağlanması kurulacak âdil uluslararası sistemin tesisi için ilk adımdır.

İşte bu tarihî ve coğrafi şartlar, Türkiye'ye, Yeni Bir Dünya'nın kurulmasına öncülük etme görevini yüklemektedir. Bundan dolayı Türk dış politikasının bu amaçlara göre yürütülmesi, Türkiye'nin bütün ülkelerle ilişkilerini işbirliği, dayanışma ve yardımlaşma anlayışı ile gerçekleştirmesi gerekmektedir.

Türkiye geliştireceği esnek ve çok alternatifli stratejilerle, jeopolitik imkânlarını, uluslararası ekonomik, siyasi ve güvenlik ilişkilerinde dinamik bir şekilde kullanmayı başarmalıdır.

Eğer dinamizmin yoğun temposu yerine, statükoculuğun kolaycılığını tercih eden, lider ülke olma yerine uydu olmaya razı olan dış politikada ısrar edilirse, bırakın jeopolitik konumumuzu, tarihî, sosyal ve kültürel zenginliklerimizi küresel çerçeveye dönüştürmeyi, sınırlarımızı korumamız bile tehlikeye girecektir.

Unutulmamalıdır ki Soğuk Savaş'ta Türkiye'nin bütünlüğünü, Sovyetlerin sıcak denizlere inmesinin önünde bir engel olduğu için destekleyenler, şimdi Türkiye'nin Ortadoğu'daki su-petrol dengesine dayalı jeo-ekonomik etkinliğini ve buna öncülük yapmasını çıkarları için zararlı görmektedirler ve bu sebeple bugünkü sınırların değişmesini istemektedirler.

Şurası çok açıktır ki, Türkiye, ortaya çıkan yeni uluslararası konjonktürü ve burada üstleneceği konumunu ciddi bir şekilde yeniden ele almak zorundadır. Uluslararası konumun yeniden değerlendirilmesi, ülke-içi kültürel, siyasi ve ekonomik parametrelerin de göz önüne alındığı bir yenilenme süreci ile uyumlu olmalıdır. Kendini tanımlamakta bile güçlük çeken bir toplumun, uluslararası strateji oluşturmada siyasi bir irade ortaya koyabilmesi mümkün değildir.

Bizler Türkiye'nin her açıdan sahip olduğu özellikleri dolayısıyla, yeryüzünde huzuru, barışı egemen kılabilen bir altyapıya sahip olduğunu biliyoruz. Bundan dolayı da Türkiye'nin “Yaşanabilir Bir Türkiye”, “Yeniden Büyük Türkiye” ve “Yeni Bir Dünya” kurulmasına öncülük yapması gerektiğine inanmaktayız.

3.1.3 Türkiye'nin Karşı Karşıya Bulunduğu Tehditler

Doğru tedavi için doğru teşhis ön şarttır. Bu teşhisi gerçek manasıyla yapabilmek için, emperyalist dış güçlerin işbirlikçi yönetimleri kullanarak attıkları adımları dikkatli bir şekilde takip etmek ve değerlendirmek gerekmektedir.

Ne Görüyoruz?

Batı ile entegrasyon için yürütülen politikalar, ülkemizi altından kalkılması her geçen gün daha da zorlaşan tehlikelere sürüklemektedir. Avrupa Birliği'nden gelen birçok olumsuz işarete rağmen, AB'ye uyum adı altında çıkarılan yasalar, sosyal açıdan ve siyasi olarak ülkemizi geri dönülmesi zor çıkmazlara götürmektedir.

Doğu Akdeniz'de hidrokarbon arama faaliyetlerinde iktidarın yaptığı doğru işler vardır. Bu bölgede elimizi güçlendirecek en önemli çıkış, bölge ülkeleri ile sorunların bir an önce ortadan kaldırılması olacaktır. Kıbrıs hem bölgemizin hem de ülkemizin güvenlik sigortasıdır. Kazanılan haklarımızın korunması için ne gerekiyorsa yapılmalıdır.

Kıbrıs üzerinden yürütülen tehditlerin yanında bir diğer tehdit de Ermeni Soykırımı iddialarıdır. Özellikle batılı ülkelerin bu iddialarında ısrar etmelerinin ana gerekçesi siyasidir. Bu milletin tarihinde soykırım olmadığı gibi yaşanan acılardan bugüne dair siyasi hesaplaşmalar çıkarmak da anlaşılır değildir. Bu ısrarların arka planında Türkiye'yi tazminat ödemeye mahkûm etmek ve toprak tavizine zorlamak vardır.

“2004 AB İlerleme Raporu” da aslında Türkiye'nin AB'ye üyelik sürecinin hangi istismarlarla dolu olduğunun delilidir. Dicle ve Fırat havzalarının uluslararası bir yönetime devredilmesinin gündeme getirilmiş olması başlı başına egemenlik devri anlamına gelmektedir ve Türkiye'yi İsrail'in güdümüne sokmak demektir.

Ege'de, Akdeniz'de hâlihazırda devam eden hidrokarbon aramaları da dâhil, karasuları tartışmalarında önceki yıllardan farklı olarak muhatabımız sadece Yunanistan değildir. Kıbrıs'ta atılan yanlış adım neticesinde, Güney Kıbrıs üzerinde AB de işin içine dâhil olmuştur. Suriye'de bizimle sözde Güvenli Bölge kurmaya çalışan Amerika, Doğu Akdeniz'de Rum tarafının en önemli destekçilerindedir.

“Medeniyetler Arası Diyalog” iddiaları geçen yıllara göre zayıflamıştır. Çünkü bunun bir aldatmaca olduğu ortaya çıkmıştır. Diyalog iddiaları gündemden düşürülmüş olsa da asıl hedefin İslam toprakları üzerindeki ayrışma planlarını devreye sokmak olduğu açıklık kazanmıştır.

Ekonomik sömürünün ana aygıtı olan IMF'nin gerçek yüzünün ortaya çıkmasının ardından, bir adım geri çekilip, başka sömürü araçlarını ihdas etmesi algı operasyonundan başka bir şey değildir. Türkiye'nin IMF'ye borcu kalmadığı yönünde yapılan propagandalar,

sanki Türkiye'nin hiç borcu yokmuş gibi aktarılmaya çalışılmaktadır. Gerek Varlık Fonu, gerekse de özelleştirme adı altında bu zamana kadar kurup büyüttüğümüz bütün ekonomik değerlerin yok pahasına elden çıkarılması, ekonomik bağımsızlığımızı küresel odakların insafına terk etmek anlamı taşımaktadır. AB'ye uyum çerçevesinde tarımda çalışan oranının yüzde 10'a çekilmesinin planlanması, şeker, tütüne, fındığa kota uygulanarak insanlarımızın üretimden çekilmesi, gelecekte çok daha büyük sorunların doğmasına sebep olacaktır.

Bütün bu yaşadığımız süreçler, münferit olmayıp, ırkçı emperyalizmin plân ve hedeflerinin uygulanması maksadıyla, yine onlar tarafından tanzim edilerek yürütülen olaylardır.

Ne İstiyorlar?

Yeryüzünün her tarafında, Filistin'deki uygulamalarda görüldüğü gibi, insanları şiddet kullanarak esir ve köle yapmak isteyen ırkçı emperyalizmin bu gayelerini, tarih boyunca, Selçuklular ve Osmanlılar önlemişti.

Bu gerçekleri çok iyi bilen ırkçı emperyalizm, bugün dünya planlarını uygularken, asıl hedefleri olan Türkiye'yi "İşsiz ve aç bırakmak, borca esir etmek ve inancından uzaklaştırmakla birlikte yumuşak lokma" haline getirmeye çalışmaktadırlar.

Türkiye'deki yönetimler genellikle maalesef iktidarda kalabilmek için, bu dış güçlerin desteğini önemli kabul etmektedir. Bundan dolayıdır ki, Türkiye'de hiç vakit geçirmeden, Saadet Partisi'nin iktidara getirilmesi ve şahsiyetli bir dış politika izlenerek "Yeniden Büyük Türkiye" idealinin hayata geçirilmesi kaçınılmaz bir zorunluluk haline gelmiştir.

3.2 Türkiye'nin Batı ve Diğer Aktörlerle İlişkileri

3.2.1 Avrupa Birliği

Özellikle AB'nin, tam üyelik süreciyle birlikte, son yıllarda, ülkemize, milletimize ve milletimizin sahip olduğu değerlere karşı sergilemekte olduğu kabul edilemez tutum ve davranışlar, AB'yi oluşturan zihniyetin insan hakları, inanç özgürlüğü, inanca saygı, çoğulculuk ve farklı medeniyet mensupları ile birlikte yaşama konularında yeterince gelişmiş bir düzeyde olmadığını ortaya koymuştur. Batılı ülkelerin hâlâ eski emperyalist ve sömürgeci alışkanlıklarından kurtulamadıkları ortadadır.

Saadet Partisi olarak Türkiye'nin kendi tarihi hinterlandı ile ilişki kurmasını engelleyecek hiçbir uluslararası organizasyona dâhil olmasını doğru bulmamaktayız.

Çünkü bu doğrultuda AB veya bir başka yapıya bu şekilde üye olmak, Türkiye'nin bağımsızlığından vazgeçmesi ve ırkçı emperyalizmin plân ve hedeflerinin gerçekleşmesi için adım adım parçalanıp yok olmaya götürülmesi manasını taşımaktadır.

Bu gerçekler dolayısıyladır ki, AB'ye tam üyelik yerine, eşit koşullarda karşılıklı ikili ilişkiler içinde olmayı daha doğru buluyoruz. Türkiye'nin AB ile ilişkilerinin, tüm uluslararası ilişkilerde olduğu gibi, barış, diyalog, adalet ve eşitlik çerçevesinde yürütülmesinden yanayız. Zira Türkiye'nin âdil bir düzene sahip, yeni bir barış dünyasının kurulmasında öncülük yapmasının engellenmesi, sadece Türkiye için değil, aynı zamanda AB ve bütün insanlık için, telafisi mümkün olmayan bir kayıp demektir.

3.2.2 Türkiye -ABD İlişkileri

Aynı Avrupa ülkeleriyle olduğu gibi ABD ile de barış, diyalog, adalet ve eşitlik çerçevesinde, ilişkilerimizin sürdürülmesini istiyoruz. ABD, kendi halkının çoğunluğunun muhalefetine rağmen, ısrarla yürütmeğe çalıştığı bölge ve dünya barışını tehdit eden yaklaşımlarını gözden geçirmelidir. ABD'nin, Afganistan'daki ve Irak'taki işgale derhal son vermesi, Büyük Ortadoğu Projesi'ni tamamen yok sayması, çifte standartlı uygulamalardan vazgeçmesi, baskıcı rejimleri desteklemeyi terk etmesi gerekmektedir. ABD'nin ticaret savaşlarıyla, tek başına aldığı ambargo kararlarıyla dünyayı sadece kendisi için yaşanılır kılabilmesi mümkün değildir. ABD'nin dayatmacı ve benmerkezci yaklaşımları kısa vadede kendi menfaatine oluyor gibi algılanabilir ama bu gidiş yakın bir zaman diliminde bütün olumsuzlukları bizzat kendisinin de yaşamasına sebep olacaktır. Ayrıca ABD'nin bir taraftan Türkiye ile müttefikmiş gibi hareket ederek, diğer yandan Türkiye'nin doğrudan güvenliğini ilgilendiren konularda, farklı ilişkiler ağı ile yol almaya çalışması da asla kabul edilemez.

3.2.3 NATO ile İlişkiler

Türkiye Soğuk Savaş döneminin başlarında üye olduğu NATO ile Varşova Paktı yıkılana kadar kısmen tarif edilebilir bir ilişki yürütmüştür. Ancak 1991 sonrası dönemde NATO kendisine seçtiği yeni düşman konseptiyle beraber İslam ülkelerine karşı düşmanca tutumlar içine girmiştir. Türkiye'nin karşı karşıya kaldığı sorunlar karşısında NATO'nun vurdumduymaz yaklaşım göstermesi kabul edilebilir bir durum değildir. Türkiye bölgesel açıdan sorunları çözebildiği takdirde NATO da kendisini gözden geçirmesini sağlayacaktır.

3.2.4 Türkiye - BM Güvenlik Konseyi

İkinci Dünya Savaşı sonrası oluşan BM yapısı ve bu yapı içerisinde ayrıcalığı olan “Güvenlik Konseyi”nin, hiçbir sorunu çözemediği gibi, güç ve paylaşım savaşlarıyla daha da karmaşık hale getirdiği ortadadır. BM’deki bu yanlışların düzeltilmesine yukarıda açıklanan tarihi ve coğrafi nedenlerle, Türkiye BM Güvenlik Konseyi daimi üyesi olmalıdır.

3.3 Türkiye’nin Komşularıyla İlişkileri

Dış güçlerin etkileri ve manipülasyonları ile milli menfaatlerimize aykırı olarak, yapay sebeplerden dolayı komşularımızla ilişkilerimizi gerginleştirmeyi tamamen yanlış bir davranış olarak görüyoruz.

Bütün komşularımızla, her alanda en ileri ilişkilerin kurulmasından yanayız. Mevcut sorunların bu ilişkiler sayesinde çözümlenebileceğine inanıyoruz. Türkiye komşularıyla sorunlarını ne Washington, ne Moskova, ne Brüksel ne de başka odaklar üzerinden konuşarak çözebilir. “Çok Taraflı Diplomasi” ve nerede, neyi yapabileceğini bilen bir anlayışla, Türkiye’nin ayakları yere daha sağlam basacaktır.

3.4 Türk Cumhuriyetleri ile İşbirliği

Tarih, kültür ve manevi bağlarla bağlı olduğumuz kardeş Türk Cumhuriyetleri ile temel ilkeler çerçevesinde, en ileri örnek ilişkilerin tesis edilmesini istiyoruz. Bunun için gerek ikili, gerekse müşterek üye olduğumuz kuruluşlar içindeki ilişkilerimizi geliştireceğiz. Ekonomik ve kültürel olarak yeni ve ileri işbirliği imkânlarını araştıracağız. Adriyatik’ten, Çin Seddi’ne uzanan bu kültür ve inanç havzamızın olması gerektiği gibi doğru ve sağlıklı ilişkiler ağı ile donatılması gerektiğini düşünüyoruz. Bu gerçekleştirildiği takdirde, hem bölgemizin hem de dünya barışının olumlu etkileneceğine inanıyoruz.

3.5 Türkiye-İran İlişkileri

İran ile Türkiye 400 yıla yaklaşan bir zaman diliminde sınır ihtilafı yaşamamış iki sınır komşusu ve kardeş ülkedir. ABD’nin P5+1 ülkelerinin İran ile imzaladığı Nükleer Anlaşma’dan çekilmesinin ardından, İran’a dönük yaptırım kararları ve tehditler doğrudan

bölge barışına yapılmaktadır. Türkiye başta Suriye meselesi olmak üzere diğer bütün bölgesel sorunların çözümü ve ekonomik açıdan İran ile birbirini destekleyici adımları atmalıdır.

3.6 Rusya ile İlişkiler

Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından Rusya ile olan ilişkiler her geçen gün daha da önemli bir hale gelmektedir. Türkiye'nin özellikle Suriye meselesinde Astana Süreci ile daha yakın çalışmaya başladığı Rusya ile hem bölgesel sorunların ortadan kalkması, hem de tarihi ve kültürel bağlarımızın olduğu Orta Asya Türk Cumhuriyetleriyle birlikte ekonomik açıdan karşılıklı adımların atıldığı altyapı oluşturulmalıdır. Akkuyu Nükleer santrali ve S-400 Hava Savunma Sistemleri gibi iki önemli başlıkta da süreçler bir an önce tamamlanmalı ve başarıyla sonuçlandırılmalıdır. Bütün bunlar Türkiye'yi tek taraflı bağımlılık gibi yanlış bir noktaya da götürmemelidir.

3.7 Çin İle İlişkiler

Çin hem nüfus yapısı hem de ekonomik gücü ile dünyada önemini sürdürmektedir. Son yıllarda yakaladığı büyüme oranları ile dünya ekonomisi için de her geçen gün önemi artmaktadır. Türkiye Çin ile ilişkilerini sağlıklı bir zemine oturtmalıdır. Ancak Doğu Türkistan'dan bütün dünyaya yansıyan görüntüler ve orada yaşananlar asla kabul edilemez. Türkiye aynı değerleri paylaştığı Doğu Türkistan halkının karşı karşıya kaldığı olumsuzluklarda olması gerektiği şekliyle sorunun çözülmesini temin edecek yolları bulmalıdır. Çin yanlış adımlar atarak bu meselenin batılı güçlerin istismarına da neden olmamalıdır.

3.8 Karadeniz Ekonomik İşbirliği

Her ne kadar kurulduğu günkü gibi bilinirliği ve algısı güçlü olmasa da Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı aktif bir şekilde harekete geçirilmelidir. Bu doğrultuda Karadeniz havzasındaki ülkelerin ekonomik işbirliğinin geliştirilmesine ve teşkilat içinde Türkiye'nin etkinliğinin artırılmasına gayret edilecektir. Üye ülkelerle ticaret hacmimizin artırılması ve karşılıklı yatırımların yapılması teşvik edilecektir.

Karadeniz havzasının bir işbirliği havzası haline gelmesi için Türkiye üzerine düşeni yapacaktır. Bu kapsamda Karadeniz'e kıyısı olmayan ülkelerin burada savaş gemileri bulundurmasına karşı olduğumuzun bilinmesini isteriz.

3.9 Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (ECO)

Türkiye, İran ve Pakistan tarafından kurulan ve daha sonra tarihi ve kültürel bağlarımızın bulunduğu diğer üye ülkelerin de katılımlarıyla genişleyen ECO'ya ayrı bir önem veriyoruz. Yukarıda belirttiğimiz ilkeler ışığında ECO üyesi ülkelerle kültürel, ekonomik, altyapı, teknolojik, siyasi ve diğer alanlarda işbirliğinin geliştirilmesi için her türlü gayret gösterilecektir.

3.10 İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT)

Türkiye, İslâm İşbirliği Teşkilatı'nın güvenilir bir üyesi olarak, üye ülkelerle daha yakın ekonomik ve kültürel ilişkiler içerisinde olmalıdır. Kurulacak bu ilişkilerin geliştirilmesi karşılıklı yararımıza olacak şekilde en üst düzeye getirilecektir.

Uygulanan çifte standartların ortadan kaldırılması ve her türlü haksızlığın önlenmesi için, İİT'nin çok daha etkin bir hale getirilmesi konusunda Türkiye'ye önemli görevler düşmektedir. İnanıyoruz ki bu konuda her türlü önlemin alınması ve çabanın gösterilmesi, sadece 2 milyarlık İslam dünyasının huzur ve barışını sağlamakla kalmayacak, aynı zamanda dünya barışına ve âdil bir uluslararası sistemin kurulmasına da önemli katkılar yapacaktır. İslam ülkeleri birlikte karar alabilmeleri ve ortak hareket edebilme kabiliyetlerinin gelişmesi, yaşanan olumsuzlukların ortadan kaldırılması adına önem arz etmektedir. Bu dünyanın herkes için yaşanabilir olması, tek taraflı güç kullanımlarının engellenebilmesi ile mümkün olacaktır. Aynı zamanda İslam ülkeleri kendi yer altı ve yer üstü zenginliklerini korumak, bunları öncelikle kendi halklarının istifadesine sunmak, sonra da insanlığın ortak değeri haline dönüştürecek adımları atmak zorundadırlar.

Bu çerçevede, Türkiye'nin öncülüğünde faaliyet gösteren "İslam Ülkeleri Ekonomik İşbirliği Daimi Komitesi (İSEDAK)"ın daha etkin, şuurulu ve verimli çalışmasını sağlayacağız.

3.11 D-8

Türkiye, 15 Haziran 1997'de D-8'lerin kurulmasına öncülük etmiştir. Türkiye bunu huzur, barış ve mutluluğun hâkim olduğu "Yeni Bir Dünya"nın kurulabilmesinin, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin katkılarıyla daha kolay gerçekleşebileceği inancıyla yapmıştır.

D-8'lerin kuruluşunu, insanlığın çektiği bunca acılardan sonra, D-8'lerin bayrağında yer alan altı temel ilke üzerine, yeni bir dünyanın kurulması için günümüze bir ışık olarak görmekteyiz.

Ülkeler arasındaki sorunların çözümü ve yeni bir dünyanın kurulmasında aşağıda açıkladığımız altı esas, yeni bir ruh, yeni bir heyecan getirecektir. İkinci Dünya Savaşı sonrası galip devletlerin Şubat 1945'te Yalta'da oluşturdukları mevcut dünya düzeni, insanlığa huzur getirmemiştir. Yeni bir uzlaşma zeminine, yeni bir başlangıca ihtiyaç vardır. D-8 bu uzlaşma zemininin ana aktörüdür. D-8 gelişmekte olan ülkelerin temsilcisi olarak konumlandırılmalıdır. Ümit ediyoruz ki; böylece barış, diyalog, adalet, eşitlik, işbirliği, insan hakları ve demokrasi ilkeleri çerçevesinde sorunları çözüme kavuşturup, özlenen, âdil uluslararası sistemi birlikte kurmaları ancak bu samimi çabalarla mümkün olacaktır.

3.12 Atılması Gereken Adımlar

- Materyalist bakış açısı insanlığının en önemli sorunudur. Bu sorun insanlık için en önemli tehditlerin başında gelmektedir. Bu sorun ahlaki ve manevi değerlerin yeniden ihyası ile aşılabılır.
- Baskıcı rejimlerin doğasında, zayıfı haklı da güçlüye karşı korumayan bir anlayış vardır. Bunun adı zulümdür, haksızlıktır. Hak kavramı güce göre değişen bir kavram değildir.

“İnsanlık bugün neden acı çekiyor?” sorusunun cevabı net olarak budur. Bu duruma “dur” denilemediği takdirde, insanlığın huzur bulması mümkün olmayacaktır. Bu anlayışı değiştirmek şarttır. Aksi halde herkes bir gün bu yaklaşımın neden olduğu olumsuzluklardan üzerine düşeni alacaktır.

- Çatışmanın yerine diyalog esas olmalıdır.

Huzura ve barışa giden yol, samimi işbirliği ve dayanışmadan geçer. Bu da ancak diyalogla olur. Diyalog zemini herkes için bir fırsattır. Çatışmayı öncelemek sorunları daha da içinden çıkılmaz noktalara taşır.

- Uluslararası ilişkilerde çifte standart değil adalet esas alınmalıdır.

Mevcut dünya düzeninde insan hakları, özgürlükler, demokrasi gibi kavramlar daha çok propaganda amacıyla kullanılmaktadır ve çifte standartlar mevcut uluslararası

sistemin karakteristiği haline gelmiştir. Kendi ülkelerinde insan hakları ve özgürlüklere sahip çıkan bazı ülkeler, söz konusu “öteki”nin hakkı, özgürlüğü olduğunda bunu görmezden gelmekte ve çıkarları için taban tabana zıt davranışlar sergilemekte bir beis görmemektedirler.

- Eğer bu dünyada bütün insanlar barış ve huzur içinde yaşayacaklarsa, bunun için adalet esas olmalı, çifte standartlar terk edilmeli, insan hakları ve özgürlüklerin herkes için geçerli olduğu kabul edilmelidir.

- Üstünlük iddiasından vazgeçilmeli, eşitlik esas olmalıdır.

Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından “Yeni Dünya Düzeni”nin küresel hâkimiyet mücadelesini bitireceğine dair iyimser havalar çoktan dağılmıştır. Kısa zamanda görülmüştür ki hegemonya mücadelesi devam etmektedir. Şimdi daha karmaşık ilişki ağları üzerine, alan açma, mevzi kazanma mücadeleleri daha da hızlanmıştır. Bu durum gücün istismar edilmesine sebep olmaktadır. Bu eşitsizlikler olduğu müddetçe, dünyanın başı dertten kurtulmayacaktır.

- Sömürü yerine âdil paylaşım ve işbirliği esas alınmalıdır.

19. ve 20. yüzyıllar sömürü ve dünyayı paylaşma yüzyılları olarak tarihe geçti. Bu mücadele milyonlarca insanın ölümü ve sakat kalması ile sonuçlanan savaşları getirmiştir.

Irkçı emperyalizmin bütün dünyayı kendisine köle yapmak için kullandığı en önemli vasıta, faizci kapitalist sistemdir. Bu insafsız ve sakat sistem eliyle küçük bir emperyalist azınlık bütün insanlığı sömürmektedir. Bu taşınabilir bir sistem değildir. Mutlaka bir yerde sıkıntıların ortaya çıkması kaçınılmazdır.

Sömürgecilikle işgal edilen ülkelerin zenginlikleri gelişmiş ülkelere akmış; zenginler daha zengin, fakir ülkeler ise daha fakir hale gelmiştir. Bugün gelişmiş kuzey ülkeleri ile gelişmekte olan ve geri kalmış güney ülkeleri arasında gelir dağılımı ve yaşam standardı açısından derin uçurumlar oluşmuştur. Gelişmekte olan ekonomiler borç yükleri altında ezilmiş, borçlarının faizlerini bile ödeyemez duruma gelmişlerdir.

Bu durumdan, sadece fakir güney ülkeleri değil, gelişmiş olan bazı ülkeler de kendi elleriyle oluşturdukları bu sonuçtan rahatsız olmaya başlamışlardır. Sorun sadece borç ve faizlerin geri ödenememesi ile sınırlı değildir. Bugün, refah ve özgürlük isteyen

güney ülkelerinin insanların, gelişmiş batılı ülkelere akın etmeleri sonucunda Batıda göçmen sorunu ortaya çıkmıştır. Böylece bu asırda dünyanın en ciddi sorunlarından birini göçmenler sorunu oluşturmaktadır.

Sömürü araçlarından biri de gelişmiş ülkelerin geliştirmekte olan ülkelere verdikleri yüksek faizli borçlardır. Bu şekilde ülkeler arası gelir dağılımı daha da bozulmuştur. Şimdi fakir ülkeler borçlarının faizlerini dahi ödeyemez hale gelmişlerdir. Sömürü bütün dünya için felakettir. Bu durum bumerang gibi geri dönüp sömürü düzenini kuranları da mutlaka bulacaktır.

Bütün bu sorunlar sömürü ile değil ancak samimi işbirlikleri ile aşılabılır.

- Baskı, totalitarizm ve faşizm insanlara acı ve gözyaşı getirmiştir; insanlığın mutluluğu için, insan hakları ve özgürlüklerin tüm dünyada hâkim olması gerekmektedir.

Özellikle İkinci Dünya Savaşı sonrası savaşan ülkelerin yaşananlardan ders alarak ortaya çıkardıkları çeşitli insan hakları ve özgürlük sözleşmeleri kâğıt üzerinde kalmamalı, yeryüzünde yaşayan bütün insanlar için uygulanır hale getirilmelidir. Bu metinleri hazırlayanların, dün içine düştükleri durumları unutup, bugün onları yaşadıkları diğer halklara yaşatmalarını anlamak mümkün değildir.

Saadet Partisi, tüm insanlığa saadet getirecek adil bir uluslararası sistemin kurulması için aşağıdaki şu prensiplerin zorunlu olduğuna inanmaktadır:

- Savaş değil, Barış
- Çatışma değil, Diyalog
- Çifte standart değil, Adalet
- Üstünlük değil, Eşitlik
- Sömürü değil, İşbirliği
- Baskı ve Tahakküm değil; İnsan Hakları, Özgürlükler ve Demokrasi

Aslında bu açıklanan sebeplerden dolayıdır ki, D-8'lerin bayrağında bu temel prensiplere işaret etmek üzere 6 tane yıldız bulunmaktadır.

Biz bu prensipleri merkeze alan bir barışdünyasının kurulmasında, Türkiye'nin öncülük yapacağına inanıyoruz. Türkiye, tarihi ve coğrafyası ile büyük imkânlarla sahip olduğu gibi, aynı zamanda bütün insanlığın huzuru için gerekli olan bu büyük sorumluluğu taşımaktadır.

4. SONUÇ

Bugün ülkemizin ve dünyanın gelmiş olduğu noktada huzur ve refah için her zamankinden çok daha fazla Saadet Partisine ihtiyaç vardır. Çünkü etkinliğini ve baskınlığını bütün dünyaya hissettiren emperyalist zihniyetler insanlığı felakete götürmüş ve ülkelerin iç işlerine doğrudan müdahale ederek darbelerin, krizlerin, iç karışıklıkların, türlü vesayet savaşlarının ortaya çıkmasına sebep olmuşlardır.

Saadet Partisi Milli Görüş anlayışı ile başta milletimiz olmak üzere bütün insanlığı saadete götürecektir. Hak ve adalete dayalı "Yeni Bir Dünya" kurma görevini tarihi bir sorumluluk olarak yüklenmiştir.

Milli Görüş; hakkı üstün tutan, maneviyatçı olan ve nefsi davranmamayı ilke edinen milletimizin kendi dünya görüşüdür. Hareket noktası şefkat ve sevgidir. Adaletin kâmil manada tesisi için gayret göstermek ve hukukun üstünlüğünü savunmaktadır. Herkes için adalet, herkes için refah ve herkes için izzet ve saygınlık istemektir. Dolayısıyla iyinin, güzelin, doğrunun, faydalının ve adil olanın egemenliği için çalışmaktadır.

Bu programın ruhunda;

- Ahlak ve Adalet
- Huzur, Barış ve Kardeşlik,
- İnsan Hakları ve Özgürlükler,

Gövdesinde;

- Hukukun öncülüğüne dayanan "Gerçek Demokrasi",
- Millet in emir ve hizmetinde "Güçlü Adil Yönetim",
- İnsan onur ve haysiyetine yaraşır "Sosyal Güvenlik",
- Üretim ekonomisi temelli kalkınmanın sonucu "Herkes e Refah",
- "Yeni Bir Dünya"nın kurulmasına etkin katkıda bulunan "Öncü Türkiye" vardır.

Programımızın ülkemizin ve bütün dünyanın beklediği ve özlediği saadete kavuşmasına vesile olmasını diliyor, tüm vatandaşlarımızı Saadet Partisi etrafında kenetlenmeye davet ediyoruz.